

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izohaja enkrat
v mesec.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 8. 9

15. septembra 1857.

VI. tečaj.

Pridiga za osemnajsto nedeljo po binkoštih.

(Od sv. sv. Roženkranca; gov. A. L. v C.)

„Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

V o d.

Sv. kat. cerkev praznuje dans praznik, ki mora serce slehernega z naj večjo hvaležnostjo do Boga, ki tako čudodelno pomaga, in do Marije preč. device, naše ljube matere napolniti. Kako se je ta praznik začel?

Okoli leta 1200 se je silno razširjala krivovera Albigenzov. Sv. Dominik je neutrudljivo se poganjal za sv. vero, zavračeval zmoto in krivovero Albigenzov in v serčni molitvi od Boga milosti, moči in pomoči prosil. Kar se mu prikaže Marija prečista devica, ga nauči molitev, v kateri so naj imenitnejše resnice sv. vere kakor rože v krancel ali venček spletene, in se torej ta molitev „roženkranc“ imenuje. Zdaj je sv. Dominik to molitev učil, in jo je povsod vpeljal, kodar je hodil. Kmalo se je pa vidil tudi sad te molitve; ker več ko sto tisuč krivovercov se je vernilo nazaj v sv. kat. cerkev, in brez števila veliko grešnikov se je poboljšalo. Torej so tudi minihi sv. Dominika privoljenje dobili poseben praznik Marije device sv. „roženkranca“ obhajati; in ko so bili kristjani ravno ta praznik leta 1571 in 1715 turka pri Dunaju in Belemgradu premagali, so od tadaj ta praznik sploh vsi kristjani praznovati jeli. Kaj pa je sv. roženkranc? — Je molitev, v kateri mi en očenaš in deset „češčena si Marija“ petnajstkrat obmolimo, in pri vsaki „češčena si Mariji“ eno veselih, žalostnih ali pa častitljivih skrivnost imenujemo. — Poglavitna reč pri tej molitvi je pa, da mi skrivnosti Jezusovega sv. življenja, njegovega

terpljenja in britke smerti; njegovega častitega ustajenja, in vnebohoda pobožno premišljujemo, da bi pobožno premišljevale in se vedno pred oči postavljale te skrivnosti Jezusovo življenje posnemali, in da bi po zasluženju Jezusa Kristusa večno zveličanje v nebesih dosegli.

S tem se tud vjema današnje sv. evangelje. Ko je Jezus enkrat pridgal, se oglasi neka žena in reče: „Blagor telesu, ki te je nosilo, in srečne so persi, ki so te dojile.“ Jezus pa ji je odgovoril: „Velikoveč blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo!“ On je hotel reci: Res srečna je moja mati, ko je mene, božjega sina porodila, pa še veliko srečnejša je, ker ni le poslušala božjo besedo, ampak jo je tudi zvesto v sercu ohranila, po njej živela, in s tem vredna bila izvoljena ženskega spola in češčena med ženami biti. — Blagor torej vsim tistim, kateri po Marijinem izgledu božjo besedo poslušajo in po njej živé.

Preljubi! ktera pa je ta beseda, ktero nam gre poslušati in ohraniti, ako se hocemo zveličati? Ta božja beseda je Sin božji; je (Jan. 1, 14.) božja beseda, ki je meso postala in med nami prebivala; ta božja beseda je Jezus Kristus, ki je človek postal, za nas térpel in umerl, od mertvih ustal, šel v nebesa, in ki sedi na desnici moči božje! — Torej piše sv. Pavl do Rimljanov (10, 6.); „Ne govori v svojem sercu, kdo pojde v nebesa po Kristusu, ali kdo v brezen, da bi ga od mertvih obudil? Glej, blizo je beseda v tvojih ustih in v tvojem sercu, ta je brezen vere, ki jo mi oznanujemo, in ako z ustmi Gospoda Jezusa spoznaš, in v sercu veruješ, da ga je Bog od mertvih obudil, boš zveličan.“ Kar sv. apostel Pavl v teh besedah govori, kar Jezus v današnjem sv. evangelju uči, to mi vselej storimo, kadar sv. roženkranc prav molimo.

Sv. roženkranc moliti je pa treba:

1. da se polni vere spominjamo našega Gospoda Jezusa Kristusa.
2. da polni ljubezni posnemamo njegovo življenje, terpljenje in smert; in
3. da se polni zaupanja pripravljamo na srečno večnost. Poslušajte!

Razlaga.

I. Perva potrebna reč, kadar sv. roženkranc molimo, je, da se polni vere spominjamo našega Gospoda Jezusa Krisusa.

Sv. roženkranc je molitev. Moliti pa se pravi, svoje serce k Bogu povzdigovati, torej v Boga misliti, Boga pred očmi imeti, pred njegovo obličje stopiti, zaupljivo in serčno se ž njim pogovarjati, se vesti, kakor se vede dober otrok do svojega ljubeznivega očeta. Boga pa si ne moremo bolje in ložej pred oči postaviti, kakor, ako si ga mislimo, kakor se je nam razodel v svojem edिनorojenem Sinu Jezusu Kristusu Gospodu našem, ki je sam od sebe rekel (Jan. 14, 9.): „Kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Jaz in Oče sva Eno!“

Da bi se pa prav lahko v molitvi spomnili našega Gospoda Jezusa Kristusa, ter si ga pred oči postavili, je sv. kat. cerkev naredila, da zaporedoma angeljskemu češčenju eno imenitnejših skrivnost Jezusovega življenja pristavljamo in izgovarjamo. — In tako verjemo in spoznavamo v sv. roženkrancu, da je bil Jezus od sv. Duha spočet, rojen iz Marije prečiste device, da je za nas terpel in umerl, tretji dan pa da je od mertvih ustal, šel v nebesa, da je nam sv. Duha poslal in da je svojo deviško mater v nebesa vzel, jo kronal in tudi nam obljubil, nas v nebesa vzeti, ako čisto in pobožno živimo.

Pa preljubi! ni še zadosti, teh skrivnost samo z besedo izgovarjati. Mi moramo tudi spoznati in v sercu občutiti to, kar te skrivnosti v sebi zapopadajo. Sv. roženkranc je molitev, torej moramo tudi misliti, prevdarjati, spoznavati in čutiti to, kar izgovarjamo. Jezus, božji Sin, božja beseda ne sme biti nam samo na jeziku, ampak tudi v sercu, ker „blagor jim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo.“

Tako je sv. roženkranc lahka in lepa molitev, lahko in lepo premišljevanje za kristjane sleherne starosti in slehernega stanu, za učene in priproste, ako si le prav živo tistega predočitujejo, kterega v tej molitvi tolikokrat imenujejo namreč Jezusa Kristusa. To premišljevanje, to postavljanje pred oči naj bo pa tako, kakor se komu po njegovem spoznanju, po njegovih notranjih in vnašnjih lastnostih naj bolje prilaga.

Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je sicer in ostane zmeraj tisti za vse ljudi, namreč naš Gospod in Odrešenik, naš Učenik, naš Zveličar, Sin božji, večni Bog z Očetom in sv. Duhom; naj si ga mislimo ali v otroških letih, ali v mladosti, ali možki starosti, ali v njegovem nebeškem veličastvu. Pa mi ljudje si ga ložej zdaj v tej, zdaj v drugi podobi mislimo.

Hočem vam nektere izglede povedati kako si ga ložej mislimo in pred oči postavljamo, postavim: Vi ljubi otroci, kadar sv. roženkranc molite, mislite si malega Jezusa, kako je bil, tako star kot vi, pobožen, ljubezniv, pokoren svojim staršem in poln ljubezni in spoštovanja do svojega nebeškega Očeta, kako je rasel na starosti, modrosti, milosti in ljubeznivosti pred Bogom in pred ljudmi! — Keršanski mladenči in kerš. dekleta, kadar vi sv. roženkranc molite, mislite si nebeškega Zveličarja, kakor naj lepšega, naj ljubeznjivšega človeških otrok, mislite si ga, kakor ženina svojih duš, kako on, Sin božji, in Sin preciste device samo čiste, deviške, nedolžne duše ljubi, in se ž njimi zaročiti želi v večni, nebeški ljubezni. —

Kerš. starši, kadar vi sv. roženkranc molite, mislite si Jezusa, kakor ljubeznivega prijatelja svojih otrok, kako je male k sebi klical na nje roke pokladal, jih blagoslavljal in rekel: „Takih je nebeško kraljestvo!“ Pa pomislite tudi, kaj je zraven pridjal (Mat. 18, 10): „Glejte, da koga teh malih ne pohujšate. Zakaj, povem vam, njih angeli v nebesih gledajo zmeraj oblicje mojega Očeta ki je v nebesih; in kdor enega tih malih, ki v mene verujejo, pohujša, bi mu bolje bilo, da bi se mu mlinsk kamen na vrat obesil, in on se potopil v globočini morja.“

Vi revni in ubogi, kadar sv. roženkranc molite, mislite si Jezusa kakor prijatelja in tolaživca ubogih, ki govori (Mat. 11, 28.): „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, in jaz vas bom poživel!“ — Tolažite se z njegovi mizgledom! Jezus sam je bil ubog, da ni imel, kamor bi bil glavo položil! —

Ve pobožne, tihe, spokorne duše, kadar sv. roženkranc molite, mislite si Jezusa, kakor Odrešenika sveta, kako on na križ pribit, svojo drago kri preliwa, da bi nas očistil naših grehov, kako On, nedolžn umira, in umerje, da bi nas grešnike rešil večne smerti. — Ustopite se pod njegov križ, kot nekdej Marija in Janez, postojte tamkje nekoliko, ozrite se na njega polni pobožnosti

in ljubezni, in poslušajte, kaj vas On uči, ne z besedo, temuč s svojim molčanjem, terpljenjem in svojo smertjo!

Pa tudi vi brezskerbni in lahkomišelni grešniki in grešnice, kadar sv. roženkranc molite, mislite si Jezusa, kako On nespokornim večno pogubljenje žuga, ko pravi (Luk. 13, 3., Mat. 7, 10.): „Če se ne bote pokorili, bote vsi pogubljeni, ker vsako drevo, katero dobrega sadu ne obrodi, bo posekano in v ogenj verženo.“

Tako si moramo Jezusa, kadar sv. roženkranc molimo, v kaki podobi misliti in pred oči postavljati, da homo v molitvi zares serce k Bogu povzdigovali in se ž njim pogovarjali. In tako mi storimo, kar je prvo posebnega pri sv. roženkrancu, mi se namreč spominjamo z živo vero našega Gospoda Jezusa Kristusa.

II. Potreba je drugič, da polni ljubezni posnemamo Jezusovo življenje, terpljenje in smert.

Ni še dosti skrivnosti življenja, terpljenja in smerti Jezusa samo premišljevati, ampak mi moramo tudi posnemati in v djanju spolnovati to, kar te skrivnosti zapopadajo. Druga potrebna reč torej, kadar roženkranc molimo, je djanje ljubezni do našega Gospoda in Zveličarja, torej posnemanje njegovega svetega življenja, terpljenja in umiranja. Sleherna molitev, torej tudi sv. roženkranc ima ta namen, prvič, da ž njo Boga hvalimo, ga častimo, ga njegovih dobrot prosimo in ga za prejete dobrote zahvalimo; drugič pa tudi molitev človeka k Bogu povzdigne, ga Bogu dopadljivega stori, očisti njegovo serce grehov in ga napolni pobožnosti in bogaboječnosti.

Koliko bolj pa si prizadevamo Jezusov izgled posnemati, njemu podobni biti, toliko pobožnejši in boljši, toliko Bogu dopadljivi bomo. Jezus je ljubeznivi Sin božji, nad katerem Bog svoje dopadenje ima. Kolikor bolj ko si torej prizadevamo, njegovo sv. življenje posnemati, toliko dopadljivi bomo tudi mi Bogu.

Tako Jezusa posnemati, ne iz sile, ne iz strahu, ampak iz otroške ljubezni, to je pravi namen slehernega kristjana, to je naše poglavitno opravilo, dokler smo na tem svetu. Ker kaj bi nam pomagalo vedeti, koliko je Jezus za nas storil in terpel, ko bi mi po njegovem izgledu, tudi ne živeli? „On je za nas terpel, pravi sv. Peter (1. P. 2, 21.) in nam je izgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah.“ In Jezus sam pravi: „Blagor jim,

kteri božjo besedo poslušajo, in jo tudi ohranijo“, to je, kteri jo v sercu ohranijo, na njo mislijo in po njej živé! —

Kako pa hočemo in moramo, kadar sv. roženkranc molimo, ljubezen do Jezusa skazati, kako njegovo življenje, terpljenje in smert posnemati? Na to odgovorim: Ako se naše življenje in vse naše djanje vjema s tim, kar v svetem roženkrancu izgovarjamo in v sercu občutimo, pokažemo ljubezen do Jezusa in posnemamo njegovo življenje, terpljenje in smert. Postavim:

Mi molimo v veselem delu: „Jezus, ki si ga devica spočela!“ — To nas opominja, da je Jezus, Sin božji, clovek in nam enak postal, zato da bi bili mi po njem božji otroci. — Otroci božji pa bomo, če Boga ljubimo, in njegove zapovedi spolnujemo, če se greha varujemo in potrebimo iz svojih serc vso hudobijo in nesnago. — „Ker vsi ti“, pravi Jezus (Jan. 8, 44), „ki greh delajo, imajo hudiča očeta.“ Jan. 3, 8.) Nasproti pa govori svojim učencem in vsim pravim kristjanom (Mat. 5, 44.): „Ljubite svoje sovražnike, storite jim dobro, kteri vas sovražijo, molite za-nje, kteri vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci Očeta, ki je v nebesih, in ki pusti solnce vzhajati nad dobre in hudobne in dežiti na pravične in krivične.“

V žalostnem delu molimo: Jezus, kteri je za nas kervav pot potil, za nas bičan bil, s ternjem kronan bil, ki je za nas težek križ nesel in za nas na križu umerl. — Ako je Jezus za nas kervav pot potil, ali ni potem tudi prav, da zavoljo svojih grehov namesto kervi, saj grenke solze prave resnične pokore prelivamo? — Ako je bil Jezus za nas bičan in s ternjem kronan, ali ni potem naša dolžnost, da svoje pregrešno meso mertvimo in križamo z grehi in poželenjem vred? — Ako je Jezus za nas težki križ nesel, in za nas celo na križu umerl, ali ni potem tud naša dolžnost, da poterpežljivo križe nosimo, ktere nam je Bog naložil, ali ni potem naša dolžnost, da iz ljubezni do Jezusa svetu in grehu umerjemo, in da le za nebesa in Boga živimo? —

Tako tedaj preljubi! moramo, kadar sv. roženkranc molimo, ne le teh svetih skrivnost prav pobožno premissljevat, ampak moramo tudi posnemati, kar zapopadejo, in s tem ljubezen do Jezusa pokazati, da si prizadevamo tako živeti, kot je On živel, tako terpeti, kot je On iz ljubezni do nas grešnikov terpel. — In to je drugo potrebno, kadar sv. roženkranc molimo, namreč ljubezen

do Jezusa in zvesto posnemanje njegovega življenja, terpljenja in njegove smerti.

III. Tretjič je še potreba, da se polni zaupanja pripravljamo na srečno večnost.

Vero do Jezusa, ljubezen do njega, in zvesto posnemanje njegovega življenja, terpljenja in smerti, bo Bog gotovo obilno povrnil. Toraj pravi sv. Pavl (1. Kor. 2, 9.): „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, in nobenega človeka serce ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, kateri njega ljubijo.“ S temi besedami popiše sv. Pavl nebeško zveličanje.

To zveličanje pričakujemo in upamo doseči po zasluženju Jezusa Kristusa, od Boga Očeta, ker ga nam je On obljubil, ki je vsegamogocen, zvest, neskončno dober in usmiljen; torej nam dati zamore in nam bo tudi dal, kar nam je obljubil. Kjerkoli je prava keršanska vera, prava kerš. ljubezen, tam je gotovo tudi keršansko upanje. Ker Jezus sam pravi: „Blagor jim, kateri božjo besedo itd.“ To je: Vsi, kateri besedo iz vere in po veri poslušajo in v sercu ohranijo, ter iz ljubezni do Boga po njegovi besedi živé, vsi ti so zveličani, tukaj zavoljo upanja; tamkej pa, ko gledajo Boga obličje v obličje in so ž njim vekomaj sklenjeni. — Torej sv. roženkranc ne obseže samo resnic, ki nam jih je verovati, dolžnosti, ki nam jih je spolnovati, ampak tudi obljube, ktere nam je upati, in za gotovo pričakovati, da jih bomo dosegli.

Da bi bilo naše upanje prav živo in terdno, zato nas sv. kat. cerkev v skrivnostih sv. roženkranca prav pogostoma opominja lepega plačila, ktero nas v nebesih čaka, ako zanj se lepo in prav pripraviti hočemo. — Ktero pripravljanje pa je k temu potrebno? — Hocem ob kratkem povedati. Kadar sv. roženkranc molimo, moramo na tanko in resnobno premissljevati, kaj nas čaka po tem kratkem pozemeljskem življenju; ker sv. pismo pravi (Ecc. 7, 8.): „Pri vsem svojem djanju misli o človek na poslednje reci, in nikdar ne boš grešil!“ — Če pa poslednje reci resnobno premisslujemo, bomo tudi tako živeli in delali, kakor si bomo smertno uro želeli, da bi bili živeli in delali. — Hocem bolj na tanko razložiti.

V sv. roženkrancu molimo: „Jezus, ki je od mertvih ustal.“ — Preljubi! mi vsi bomo umerli. Umerli bomo, kakor smo živeli. — Po smerti pa bo sodba, namreč posebna sodba, po sodbi

ustajanje in po tem splošna sodba — sodni dan. — Le kdor po-božno, spokorno, keršansko živi, bo srečno umerl. Kdor se tukej sam sodi — to je, kdor svojo vest pridno sprašuje, svoje grehe serčno obžaluje, se jih čisto spoveduje, in zares poboljša, tak bo obstal pri božji sodbi. Vsi bomo ustali, pa le pravični bodo ustali za večno zveličanje, nespokorni grešniki pa bodo ustali za večno pogubljenje. — „Ker kar človek tukaj seje, bo tudi tam-kej žel.“ (Gal. 6, 8.)

V sv. roženkrancu molimo: „Jezus, ki je v nebesa šel.“ Ne-besa so naša domovina. V nebesa pa ne pride nič omadeža-nega. Ozke so vrata in tesna je pot, ki pelje v nebesa, in ta pot je pot pokore, terpljenja in zatajenja samega sebe.

V sv. roženkrancu molimo: „Jezus, ki nam je sv. Duha poslal.“ Tudi mi smo prejeli sv. Duha pri sv. kerstu, pri sv. birni, tudi mi smo tempelj sv. Duha, in sv. Duh v nas prebiva, ako se Boga bojimo, Boga čez vse ljubimo in bližnjega kot sami sebe! — Zatoraj spoštujmo svoje telo kot tempelj sv. Duha, in varimo se vsakega greha, posebno pa grehov, ki so zoper sv. sramožlji-vost, zoper sv. čistost! —

V sv. roženkrancu zadnjič molimo: „Jezus, ki te je o Marija v nebesa vzel, ki te je, o devica v nebesih kronal!“ — Vsi si vošimo tje priti, kjer je Marija, vsi si vošimo uživati veselje, katero Marija uživa. Tolikokrat molimo in zdihujemo k Mariji: „Prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro!“ —

Ako smo ponižni, čisti, nedolžni, poterpežljivi in udani v voljo božjo, kot Marija, bomo tudi mi tako srečni kot je Marija. Če tukaj na zemlji Marijo kot dobri otroci radi ubogamo, jo zvesto častimo in posnemamo njene čednosti, bo tudi ona naša dobra mati pri Bogu za nas prosila. Poslušajte: Nekdo na smert-nej postelji, ki je, spomnivši se svojih težkih grehov, obupati jel, se nikakor ni hotel spovedati. Sveti Vincenci Pavel, to zvediti, ga berž obiše, ter mu reče: „Preljubi moj brat! vi veste, da je Jezus Kristus za vas umerl, in obupujete nad njegovim usmiljen-jem! Ah kako močno žalite veliko ljubezen, ki vam jo je ska-zal!“ — Ali taj nesrečnik dá svetniku odgovor, kakoršnega bi bil komej budi duh dati mogel, rekoč: „Pogubljenec hocem umreti, da Kristusa žalim.“ — „In jaz“, mu odreče precej blagi dušen pastir, vas hočem pogubljenja rešiti, da ga razveselim.“ Potem

se sveti Vincenci k okoli stoječim oberne, in jih povabi sveti roženkranc ž njim moliti, da bi se po mogočnej priprošnji matere božje terdovratni grešnik spreobernal. In niso zastoj molili roženkranc; deviška mali gospodova je pokazala, kolika je njena moč pri Bogu; terdo serce se je omečilo in popolnoma spreobernalo. — Taj človek, ki je menil popolnoma terdovraten umreti, se je svetniku skesano izpovedal in spokorno umrl.

Tako sv. roženkranc molimo, ga molimo s terdnim zaupanjem. Mislimo na poslednje reci, sklepajmo dobre sklepe in se pripravljajmo na srečno večnost. To je tretjič potrebno, kadar sv. roženkranc molimo.

S k l e p.

Vidili smo tedaj, kako imamo sv. roženkranc prav moliti, tako, da bo naša molitev pravo djanje vere v Jezusa, ljubezni do Jezusa, in zaupanje v Jezusa! Oh da bi pač seme božje besede, ki sem jo dans oznanoval, ne bilo padalo v nerodovitno zemljo, ampak v rodovitno zemljo, v pobožne, spokorne ali nedolžne serca, in stoteri sad obrodilo! Zveličani bomo potem vsi: „Ker blagor jim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo. Amen.

Pridiga za devetnajsto nedeljo po binkoštih.

(Od pogostega sv. obhajila; gov. gosp. †)

„Vse je pripravljeno: pridite na ženitnino.“ Mat. 22.

V v o d.

Prav lepa je prilika, ki nam jo današnje sveto evangelje pripoveduje. „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu“; ali kakor na drugem kraju svetega evangelja beremo: „Kateri je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil. In kadar je bilo vse že pripravljeno, je poslal svoje hlapce, rekoč: Povejte povabljenim: glejte! svoj obed sem pripravil, moji junci in pitana živina je zaklana in vse je pripravljeno: pridite na ženitnino!“ — pridite na večerjo — Ali ktera je ta ženitnina, ktera je ta večerja, na katero jih je veliko povabljenih, kakor Jezus govori? — Cerkveni učeniki pravijo, da to pomeni tisto ženitnino, tisto večerjo, katero nam je Jezus v zakramentu svetega

rešnjega Telesa pripravil, kjer se On, nebeški ženin, s čistimi dušami, svojimi nevestami, sklene in ženitvansko veselje obhaja; kjer On, svoje goste z nebeško večerjo s svojim lastnim mesom in svojo lastno kervjo oživlja in nasituje. O kako imenitna je ta ženitnina, ta nebeška večerja! O srečni tisti, ki so na to veselo večerjo povabljeni! — Ali glejte, kristjani! Ravno tako srečni smo tudi mi! Zakaj tudi nas vse je Jezus na to veselo gostovanje povabil. Neprenehoma še dandanašnji Gospod pošilja svoje služabnike, svoje mašnike in nas vabi na svojo sveto večerjo; On nas clo sili k njemu priti, in žuga tistim, ki se zgovarjajo priti, da ne bodo okusili njegove večerje. — Da se pa nam ta nesreča ne zgodi, da mi od te nebeške večerje zverženi ne bomo, hočemo na to prijazno povabilo Jezusovo zanaprej radi k njemu hoditi in z njegovim svetim Telesom naše duše živiti in rediti za večno življenje. Zatoraj vam tudi jaz želim dokazati:

„Kako dobro, koristno, ja potrebno nam je, večkrat čez leto k božji mizi hoditi in Jezusa sveto rešnje Telo vredno prejemati. Pripravite se!

Razlaga.

Presveto rešnje telo pogostoma prejemati,

a) je dobro in koristno.

Kdor zakrament sv. rešnjega telesa vredno prejema: tisti na svoji duši oživi za večno življenje; zakaj sam Jezus to govori: „Kruh, kterega bom jaz dal; je moje meso za življenje sveta“, Jan. 6, 52. Kdor zakrament sv. rešnjega telesa vredno prejema, tisti na svoji duši ozdravi in zadobi posebno moč, se zanaprej greha varovati. Zakaj tako govori nek cerkveni učnik, rekoč: „Sveto rešnje telo je zdravilo, ki nas vsakdanjih malih grehov reši in nas pred smertnimi grehi zavarje.“ Kdor zakrament sv. rešnjega telesa vredno prejema, s tistim se Jezus na tanko združi in „serce človeško svete ljubezni napolni; tako da se sami peklenški duhovi tresejo pred takim človekom“, kakor sv. Krizostom govori. Zakrament sv. rešnjega telesa nam je zastava večnega zveličanja. Že samo iz tega spoznamo, kako dobro in koristno je, k božji mizi prihajati; ja kako srečni da smo, ker se smemo bližati ti sveti

večerji, kjer se zavživa telo in kri Jezusa! — Jaz pa rečem, ne samo dobro in koristno nam je sv. obhajilo prejemati,

b) ampak clo potrebno nam je to k dušnemu življenju.

Kakor je zrak telesnemu življenju potreben, da dihamo in živimo, tako nam je Jezusovo telo potrebno za dušo, da zamore živeti po duhovno. Kakor truplo živeža potrebuje, tako mora tudi duša svoj živež imeti. In ta dušni živež je Jezusovo sveto telo, kakor Jezus sam govori: „Moje meso je res jed, moja kri res pijača.“ — „Kdor mene zavživa, živi zavoljo mene.“ Ravno kot duhovno jed za naše duše je Jezus ta zakrament vpostavil. Kakor pa mora naše truplo vsak dan svoj živež imeti, tako mora tudi naša duša, če tudi ne vsak dan, pa vendar večkrat čez leto Jezusovo telo zauživati, ako hoče svoje duhovno življenje ohraniti. Kako bi naše truplo oslabelo, ko bi ga vsakdan ne nasitili, tako mora tudi naša duša oslabeti za vse dobro — ja čisto obnemagati, ako večkrat svoje duhovne jedi ne dobi. — Kakor brez Jezusa naša duša živeti ne more, tako pa tudi brez njega ni v stanu, kaj dobrega storiti. Jezus sam pravi: „Jas sem vinska terta, vi ste mladike; kdor v meni ostane in jaz v njem, tisti veliko sadu obrodi — veliko dobrega stori — zakaj brez mene nič ne premorete.“ Potrebna nam je večkrat s Jezusom se združiti, da od njega moč zadobimo, veliko dobrega storiti za nebeško kraljestvo; saj brez dobrih del nobeden v nebesa prišel ne bo. Brez Jezusa se pa tudi hudega varovati ne moremo. — In če premislimo našo slabost in nagnjenje k hudemu, moramo spoznati, in živo občutiti, da mi iz svoje lastne moči nismo v stanu greha se varovati, če nas Bog ne podpira in nam svoje pomoči ne dá. Vse, kar se v sv. pismu bere, je gotova resnica. Pa bolj živo ne spoznamo in ne občutimo morebiti nobene resnice, kakor resnico tistih besedi, ki jih je govoril sv. Pavi v pismu na Rimljane, kjer pravi: „Mi vemo, da je postava duhovna; jaz pa sem mesen, predan pod pregrešnost. Zakaj, kar storim, tega ne pomislim; zakaj, kar jaz hočem, dobro, tega ne storim; ampak, kar sovražim, hudo, to jaz storim.“ ... „Zakaj jaz vem, da v meni, to je, v mojem mesu dobro ni; hoteti je scer pri meni; pa dobro delati, tega ne najdem.“ ... Jaz imam dopadenje nad božjo postavo po znotrajnem clo-

veku; v mojih udih pa občutim drugo postavo, ktera se zoperstavlja postavi mojega duha in me podjarmi pod postavo pregrešnosti, ktera je v mojih udih.“ (7, 14. 15. 18. 22. 23.) Živo popisuje sv. Pavl človeško slabost in spozna, da je človek po svoji natori popačen, da sam iz sebe nič dobrega storiti, pa se tudi hudega varovati ne more iz svoje moči. Zatoraj izdihuje iz globočine svojega serca, rekoč: „Jaz ūbogi človek! kdo me bo rešil od tega telesa smerti.“ — In hitro pristavi: „Gnada božja skoz Jezusa Kristusa, Gospoda našega.“ — Ako se tedaj, ljubi kristjani! hudega, ako se greha varovati hočemo, moramo z Jezusom sklenjeni biti; z njegovim telesom naše duše pokrepčati; le z njegovo gnado in pomočjo bomo hudo premagali, k čemur smo tako močno nagnjeni. —

Živo tedaj spoznamo, kako potrebno nam je, večkrat to presveto jed, Jezusovo rešnje telo zauživati; ker le v tem presv. zakramentu tisto čudno moč zadobimo, hudemu se briniti v dobrem napredovati, in sploh bogoljubno živeti, tako da si na tem svetu nebesa zaslužimo.

To veliko moč in gnado naj svetejšega zakramenta so sveti cerkveni Očetje dobro spoznali; zatoraj oni pogosto sv. obhajilo tako priserčno priporočajo. Sv. Ciril pravi: „Kristus vkroti v naših udih postavo mesa, in obudi strah božji, ozdravi bolne, vzdigne tega, ki je padel, kakor dober pastir, ki svoje življenje za ovce dá.“ — Sv. Krizostom priporoča: „Če kdo občuti vročino — skušnjavo — naj pride k temu studencu, in se bo ohladil; to je studenec luči, ki žarke resnice razširja.“ In sv. Bernard piše od precudne moči tega zakramenta: „Če kdo zmed vas ne občuti toliko skušnjav do jeze, nečistosti ali drugih strast, se ima zahvaliti temu sv. zakramentu.“ Cerkveni očetje deržijo večkratno prejemanje sv. rešnjega telesa za znamenje večnega izvoljenja, ker Jezus pravi: „Kdo je ta kruh, bo živel vekomaj.“ Nasproti pa tudi deržijo zamudo tega zakramenta za znamenje večnega pogubljenja, ker pravijo: „Kdor se loči od Gospodove mize, se loči večnega življenja.“ —

Tudi za zveličanje svojih otrok tako skerbna mati, kat. cerkev, je svojim vernim vedno priporočala, pogosto presv. rešnje telo prejemati; in če je ona zapovedala, vsako leto nar manj enkrat sveto obhajilo prejeti; je ona to zapoved dala le za lene in mlačne kristjane, da bi čisto ne umerli na svoji duši; od dobrih in za svoje zveličanje skerbnih kristjanov pa ona želi, in jim zmirom priporoča, da bi večkrat skoz leto to sveto, angeljsko jed uživali. Zatoraj jim tudi tolikokrat, postavim: v adventu, postu, o štirih kvatrih, o praznikih Marije device in še druge krate, k temu tako lepo priložnost daja. — Zato kliče sv. kat. cerkev v Tridentinskem zboru: „Sveti cerkveni zbor svari, opominja, prosi in zarotuje verne prav s očetovskim srcem, da naj te presvete skrivnosti Jezusovega mesa, s toliko pobožnostjo in molitvijo serca obhajajo, s tolikim počestvenjem verujejo in molijo, da bodo vredni, ta nebeški kruh prav pogosto prejemati.“ —

In kaj nas zadnjič skušnja uči? Ali niso tisti kristjani večji del veliko lepšega zadržanja, ki večkrat zakramente svete pokore in presv. rešnjega telesa prejemajo, kakor tisti, ki se malokdaj, morebiti samo enkrat, ali po dvakrat v leti k božji mizi približajo? — V vsaki fari so tisti možje in žene dobri očetje in skerbne matere, ki svete zakramente večkrat vredno prejemajo. Tisti fantje in deklne, ki večkrat svojega nebeškega ženina Jezusa pod svojo streho sprejmljejo, so večidel tudi lepega, čednega zadržanja in so v čast in veselje Bogu in poštenim ljudem. — Oh da bi le sploh kristjani te svete zakramente bolj pogosto prejemali, vse novo keršansko obnašanje, vse novo keršansko življenje bi se obudilo med nami; več žegna in sreče bi imeli, veliko lepše bi naše življenje bilo; mi bi se med sebo kakor otroci enega Očeta kakor bratje in sestre Jezusa spet spoznali; mi bi srečno živeli, kakor udje ene velike družine božje; ali velikoveč, Kristus bi med nami živel, bi nas v dobrem pódpiral, nas hudega varoval; tako da bi vsi srečno potovali proti objubljeni deželi nebeškega veselja! —

Ali Bogu bodi potoženo, kako mlačni so večidel kristjani v prejemanju naj svetejšega zakramenta! — Jaz nočem go-

voriti od toliko praznih zgovorov, s kterimi se po navadi zgovarjajo. Prazni so vsi, kakor tisti, s kterimi so se povabljeni v priliki danšnjega svetega evangelja zgovarjali. Če nas Jezus sam povabi na to sveto večerjo; kdo zamore potem pravičen zgovor imeti, da bi priti ne mogel? —

Tim mlačnim kristjanom, kteri zdaj za Jezusa nič veliko ne marajo; le to povem: „Zgodilo se jim enkrat bo, kakor tistim nespametnim devicam, ki so prepozno svoje lampice z oljem previdile. Terkale so na zakljenjene vrata, rekoč: Gospod, gospod: odpri nam! On pa jim reče: Resnično vam povem, jaz vas ne poznam! O strašne besede! ki človeka od nebeške, vesele ženitnine izveržejo.

Vam pa, tistim dobrim kristjanom, ki imate skerb za svoje dušno zveličanje, vam priporočujem, da bi večkrat med letom svojo vest očistili in z Jezusom se sklenili v tem nar svetejšem zakramentu. Ne zamudite saj štirikrat v letu, o štirih kvaternih časih sv. zakramentov prejemati, in svoje duše poživljati in rediti za večno življenje. Posebno vam fantom in deklinam priporočujem, vam, ki se v sredi zapeljivega sveta v velikih nevarnostih znajdete — vam, ki imate toliko sovražnikov svojih duš — vam priporočujem te svete zakramente še tudi večkrat, posebno o praznikih Marije device pobožno in vredno prejemati; to vas bo močne storilo v nevarni vojski za nebeško kraljestvo! —

S k l e p.

Ja, kristjani moji! Še enkrat vam rečem: radi in pogosto pristopljajte k mizi božji, h kteri vas je sam Jezus tako prijazno povabil. Oh kaj bi mi bili, ko bi Jezusa ne imeli! Zapuščeni otroci — čeda brez pastirja. Le Jezusa se zvesto deržimo! Le v njem bomo premagali meso, svet in vse zvijače peklenskega duha. Le Jezusovo sveto telo nas bo na duši in telesu čiste ohranilo. — K Jezusu naj hitijo pravični, da bodo še bolj pravični postali. K Jezusu naj hitijo spokorjeni grešniki, da vnovič ne padejo. K Jezusu naj hitijo nedolžni, da svojo nedolžnost ohranijo in ljubezni božje ne zgubijo. In kdor bo tukaj v tem življenju Jezusovo sveto telo vredno

in pogosto užival; tisti bo po svoji smerti prišel na to imenitno ženitvanje, na tisto veselo večerjo, kjer se angelci in svetniki pri svojem nebeškem ženinu, pri Jezusu ve-
komaj veselijo! Amen.

Pridiga za dvajseto nedeljo po binkoštih.

(Kaj je cerkev? Govoril L. F.)

„Dana je hiši zveličanje došlo.“ Luk. 1, 10.

V v o d.

(Danes obhajamo veseli spomin, da je ta naša cerkev bila posvecena, in da je Jezus Kristus danes prišel, v tej sveti hiši v podobi belega kruha stanovati.) Če sv. pismo starega zakona prebiramo, se nam sperva čudno pozdeva, da ljudi niso imeli božjih hiš, in so pod milim nebom Boga molili in njemu darovali; še le judje so naj pred sv. šotor, in kralj Salomon je Bogu čudno lepi tempelj postavil. × Iz dervovja sta Kajn in Abel prvi oltar napravila, in pridelke svojega truda Bogu darovala. Po vesoljnem potopu je hvaležni Noe kamenja na kup nanosil, in na njem dar hvaležnosti daroval. Jakob je pred svojim bratom bežal in pod milim nebom prenočil. — V senjih je vidil čudno lojtro, katera je segala v nebesa. Ko se je zbudil, je od čudne prikazni svete groze navdan rekel besede: „Kako svet je ta kraj! Zares tukaj je hiša božja, tú so vrata nebeške.“ Kamen, ki mu je za zglavje bil, je z oljem polil, in po koncu postavil, naj bi bil v službo božjo posvečen. Kraj pa je imenoval „Betel“ hišo božjo. — Po božjem povelju in razodetem narisu je Mojzes napravil sv. šotor, v katerem se je skrinja zaveze shranjevala. Ko so se Izraelci v Kanani ustanovili je kralj Salomon čudno krasen tempelj Jeruzalemski sozidal, h kateremu so se dragosti od vseh strani sveta navozile. Pa vendar še ni bil to, kar je nar vbogejša kat. cerkvica. Ako so ljudi st. zakona pod milim nebom mogli moliti in na kupih iz lesa, dervovja, in kamenja svoje darove Bogu darovati, ako je Bog p^ovsod, in vse stvari Božjo vsemogočnost in

previdnost oznanujejo, h čemu so nam zidane cerkve? Ali bi ne mogli tudi mi pod milim nebom moliti? Zavzamete se, da takšnega vprašanja slišite! Hočem Vam pa tudi odgovoriti s tim, da bodem razložil, kaj so cerkve.

Vsaka cerkev je

I. nar. svetejše mesto, kjer se daritev sv. maše opravlja in drugi zakramenti delijo;

II. hiša božja, kjer Bog prebiva;

III. hiša molitve in sv. podučjenja.

Mesto, hiša, kjer se takšne skrivnosti godijo, in se toliko dobrot deli je vredna vse ljubezni, in sv. poštovanja — vredna, da tudi nauk o njej zvesto poslušate.

Razlaga.

Vsaka še tako mala vasica je vesela svoje cerkvice, in če se po kakšni nesreči, ali po nemarnosti ktera cerkev podere, še dolgo potem spominjajo, kje je stala. — Več kot svojo očetovsko hišo vsaki domačo cerkev ljubi in spoštuje; tako je tudi prav; zakaj cerkev je

1. nar. svetejše mesto, kjer se daritev sv. maše opravlja, in drugi sveti zakramenti delijo.

„Napravite mi svetišče in prebival bom v vaši sredi;“ III. Moz. 25, 8 je velil Bog Mozesu. Napravili so Bogu sv. šotor po podobi, ktera je bila Mozesu na Sinajski gori razodeta. V svetišče so postavili skrinjo zaveze in tabli deset zapovedi; v predvoru pa je stal oltar, kjer so klavne darove Bogu darovali. Ta kraj je bil ograjen, ker je bil Bogu posvečen. Kolikor svetejša je daritev novega zakona, ker se Jezus sam daruje, toliko več se spodobi, da je kraj te daritve ograjen, in ga čedno zidovje loči od posvetne zemlje. (V obednici je Jezus z svojimi apostoli jedel zadnjokrat velikonočno jagnje, v ravno tisti obednici je zakrament sv. rešnjega telesa postavil in se predobrazno Očetu nebeškemu daroval; Apostolom pa je veleval. „To storite v moj spomin.“

V pohištvih, hramih in drugih ograjenih krajéh so se zbirali prvi kristjani, obhajati spomin Kristusove smerti, in daritev novega zakona. Še clo po berlogih, v podzemeljskih jamah, in po grobih marternikov so se skrivali. — Ko je kerš. cerkev

po tristoletnem preganjanju blagi mir dobila, so kristjani jeli lepe cerkve zidati, in nar svetejšo daritev v njih opravljati. Tako je sam Bog hotel, da se ogradi kraj, kjer se mu bo darovalo. Jezus je v obednici zakrament sv. rešnjega telesa postavil, in prvi kristjani so v pohištvih in v drugih v ta namen odločenih krajih daritev sv. maše obhajali; zatorej se še današnji dan zidajo cerkve, in se posvečevajo, ker mora mesto, kjer se nar svetejša skrivnost obhaja, posvečeno, in od posvetne zemlje odločeno biti. Greh prvih starišev je celo naturo, tudi zemljo ognusil — blagoslovljenje jo spet posveti.)

Že podoba cerkev nas opominja, k čemu so namenjene. Zidajo se vecidel v podobi križa v spomin, da so odločene za tisto daritev, ktera je bila na sv. križu darovana. Oltar je mizi podoben in nas spominja mize, pri kateri je Jezus z apostoli jedel velikonočno jagnje. V oltarji mora biti kamen, in ta kamen pomeni Jezusa, ker je on vogelnik kerš. cerkve. V oltarju vidiš podobo sv. križa. Vse, vse nas opominja, da je cerkev tisto presveto mesto, kjer se daritev nov. zakona, Jezus Kristus sam nekervavo daruje.

6) V cerkvi se pa tudi drugi sv. zakramenti delijo. Vidimo ondi kerstni kamen, in v njem kerstno vodo, s katero se novorojeno dete polije, s tim vseh grehov očisti, in v družbo kerš. cerkve sprejme. V cerkvi se deli zakrament sv. birme. V cerkvi so spovednice, v kterih se grešniki svojih grehov spovejo, in gospodova miza, pri kateri se hranimo z nebeškim kruhom.

Iz cerkve se bolnikom sv. popotnica nese, in se zakramentom sv. oleja previdijo. V cerkvi pred oltarjem si ženin in nevesta sežeta v roke in si pred Bogam obljubita zavezo do smerti, zvestobo in ljubezen, od Boga pa posebno gnado za težki stan prejameta. V cerkvi pred oltarjem se mašniki v Božjo službo posvetijo.

Dan na dan tecejo nesoštete guade vernim kristjanom iz cerkve, vsaki dan v njej se godi nar vecja in nar cudnejša skrivnost, povejte sedaj, ali je svetejšega mesta pod soncem?

Mojzes je v puščavi cede pasel. Nagleda goreči germ, in se hoce bližati, al naenkrt zacuje glas. „Izuj se, zakaj mesto, kjer stojiš, je sveto.“ Kraj, kjer so v Salomonovem

tempelnu klavne darove darovali, je bil svet, in le samo duhovni so smeli vanj stopiti. Koliko svetejša je cerkev, kjer se Jezus sam daruje. Ko bi prišli v Jeruzalem na mesto, kjer je stal križ našega Odrešenika, bi se izuli, in na kolena padli, sveta groza bi nas navdala svetosti tistega kraja. Ravno tako sveta je tudi cerkev. Kolikor je nebo višje od zemlje, toliko je katoliška cerkev svetejši od tempeljnov drugovercov. Naj so njihovi tempeljni še tako lepo zidani, naj imajo vse lepote, lepe podobe, zvone in drugih dragih reči, oltarja oni vendar nimajo, na katerem se daritev nov. zakona, Jezus Kristus sam, daruje, in drugi sv. zakramenti delijo.

Ljubi kristjani! slišali ste, kako svet kraj je cerkev. Kadar vas zvon v cerkev vabi, kadar ste na poti v cerkev spomnite se, kako svet je kraj, kamor ste namenjeni. Znebite se vse posvetnosti, grešnih misel in grešnih govorov; kadar pa v cerkev stopite in se pri vratih z žegnano vodo poškropite, nrj vam na misel pridejo božje hesede: „Izuj se, zakaj kraj, kjer stojiš je svet“ Izuj se tudi ti kristjan, izuj nepotrebnih skerbi, pregrešnih želj, nemarnih misel; potem še le stopi v kraj, kateri je posvečen in kjer se Božji Sin daruje.

2. Cerkev je hiša božja. Ko je kralj Salomon zgotovil Jeruzalemski tempelj je molil: „Nebesa in nebes nebesa te ne morejo objeti, koliko manj bi te mogla ta hiša, katero sem sozidal.“ III. kralj. 8, 27.

In ko je odmolil, se mu je Bog drugič prikazal in mu rekel: „Vslušal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo, ko si pred menoj molil; posvetil sem hišo, katero si zidal, da bom ondi večno postavil svoje ime, in moje oči in moje serce bodo ondi vse dni.“ Kralj 9, 2, 3. Preljubi kristjani! vemo tudi mi, da je Bog neskončen, da je povsod, in povsod prebiva. (Ap. Dj. 7, 48.) „ne samo v pohištvih zidanih po človeških rokah.“ Nebo in zemlja, in nebes nebesa ga ne objamejo, in vendar je cerkev hiša božja, ker je sam Bog govoril: „Napravite mi svetišče in prebival bom med vami.“

In Kristus je nam obljubil „Glejte jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.“ Mat. 28, 20. V naših cerkvah se hrani sv. rešnje telo, od kterega je Jezus rekel: „Glejte to je moje telo, glejte to je moja kri.“ Edinorojeni Sin Božji

Jezus Kristus v podobi kruha večno v kerš. cerkvah prebiva. Kjer je Sin, je tudi Oče, zatorej po pravici rečemo cerkev je hiša božja, prebivališče živega Boga. Ako je cerkev prebivališče božje, je tudi podoba nebes, na to nas opominja vse, kar vidimo in slišimo. Močno in čedno postavljene so cerkve podobne nebeškemu oboku. Prepevlja se v cerkvi božja čast in večkrat se priklanjamo. Tako tudi angeli v nebesih pred božjim tronom klečé božjo čast prepevljajo. Vsaka stvar, katero v cerkvi gledaš, je v ta namen darovana, da po svojem božjo slavo povelečuje. V nebesih gledajo Boga od oblicja do oblicja, v cerkvi pa gledamo skritega pod podobo svetega kruha. Z Jakobom tedaj recimo: „Zares tukaj so vrata nebeške, tukaj je hiša božja.“

Cerkev je hiša božja, kjer Bog nevidno med nami prebiva, zatorej je naša dolžnost, za lepoto božje hiše skrbeti. Ni žalostnejšega pogledati, kakor vmazane in zanemarane cerkve, kjer so oltarji poškodovani, stene črne in s pajčevino preprežene, posoda in cerkvena obleka vmazana in potergana.

Pridna gospodinja se po čedni jizbi, in po lepem perilu pozna, pridna fara ali soseska pa po čedni cerkvi, in lepi opravi. Tudi nemarnemu, kateri se za Boga in molitev le malo zmeni, se mora pristuditi, kakar vidi v nekterih krajih vse lepe pohištva, le samo cerkev vso černo. Za vse potrebe imajo nekteri denarja dosti, le za božjo čast ga nimajo. Ali je mar ta denar zapravljen, ktereга daruješ za lepoto božje hiše? Med zamorci, med Indianci imajo borne kapele z lesa, ali slame, in z bičjem ali listjem pokrite, pa vendar so lepe za tiste kraje, ker ljudi le v jamah ali še slabejših kočurah prebivajo; kako gerdo je pa za kristjane, kadar je vse lepo in le cerkev nar revniša.

„Gospod! jaz sem ljubil lepote tvoje hiše“, je djal David. Recite in storite tudi vi tako. Imajo v pridnih farah navado, da žene za pranje skerbé, možki za drugo napravo. Posnemajte to navado, ker je zares hvale vredna. Kadar v čedno cerkev stopimo, se serce vse bolj razveseli; kadar je oltar lep, in pranje čedno, in mašnikova obleka spodobna za tako sveto opravilo, se naš duh razjasni, in k Bogu povzdigne.

Neke spotike pa se je varovati, v katero se prav rado naleti, kadar brez premislika cerkve popravljajo. To naj le zvedeni storijo, ne pa vsak po svoji glavi in misli. Mnogokrat se pri popravljenu več pokazi, kakor olepša. Noben ne sme misliti, da se mora to tudi drugim dopasti, kar se njemu dopade. Kako nespodobno je gledati po nekterih cerkvah, kadar Mariji novošegne obleke narejajo, ali pa s krenci in z drugimi rečmi oltarje prebašejo. To ne lepša, ampak gerdi. Ljubite lepoto božjih hiš in skerbite za njo. Naši preddedovi so cerkve zidali, katerim se čudimo, zakaj bi jih mi, njih vnuki ne mogli čedne ohraniti? Saj so cerkve hiše božje in podoba svetih nebes.)

3. Cerkev je hiša molitve in božjih naukov. V sv. šotor; v Jeruzalemski tempelj so hodili Izraelci molit. Ko so pa bili premagani in v sužnost odpeljani, so zdihovali in jokali po tempeljnu, v ktereга so pred hodili molit. Jezus je scer povsod molil, na gori, na polju med ljudmi; vendar nam pove sv. evangelje, da je večkrat šel v tempelj molit. Ko je kupčevavce in prodajavce iz tempeljna izgnal, je rekel: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“ Luk. 19, 46. Tako tudi kristjan more povsod moliti, doma, na polju, na potu, nar pripravniši kraj za molitev je pa cerkev. Bog nam je povsod blizo, nar bližej pa v cerkvi, kjer ga vidimo v sv. rešnjem telesu. V cerkvi smo ločeni od vsakdanjih reci, in vse nas bolj k molitvi nagiba. Pred očmi so nam čuda božje ljubezni do nas; sveti duh v cerkvi naše serca navdihuje; pred obličjem božjim se spominjamo, kako revni in potrebni smo božje pomoči; pred očmi nar Svetejšega se zavemo naših grehov in nevrednosti, in to nas sili k molitvi. V cerkvi vidimo podobe angeljev, kateri neprenehoma Boga častijo, in spoznamo, da je tudi naša dolžnost Boga z molitvijo častiti; v cerkvi vidimo druge ljudi moliti, vidimo vesele in žalostne, srečne in nesrečne, to nas uči, da moramo tudi mi v veselju in terpljenju moliti. —

Od sv. prerokinje Ane se bere, da noč in dan iz tempeljna ni šla in je Bogu služila s postom in molitvijo. Tudi od svetnikov in svetnic se bere, da so cele dni in noči v cerkvi pred sv. rešnjim telesom klečali in molili. Ucite se

toraj ljubi kristjani, da je cerkev naj pripravniši, kraj za molitev.

Cerkev je pa tudi kraj svetega podučanja. Kamorkoli je Jezus s svojimi učenci potoval, jih je učil; nar imenitniše nauke jim je pri sveti večerji pravil, ko je sv. rešnje telo postavil in se predobrazno svojemu Očetu daroval.

Kolikokrat so se po Kristusovi smerti kristjani shajali obhajati spomin Kristusove rešivne smerti in ponavljati daritev novega zakona, so prebirali pisma evangelistov in liste aposteljniov. Prebrane pisma je drug razlagal in verne opominjal k čednosti in zvestemu keršanskemu življenju. Še do danes so se ohranili govori in nauki, ktere so pred 1500 let cerkveni učenci pri božji službi govorili. Tako stara je sveta navada, da se pri božji službi sv. evangelja in listi apostolov beró in razlagajo. Zatoraj se tudi skoraj v vsaki cerkvi najde leca ali prižnica, z ktere služabnik božji svete nauke govorijo. Po vsi pravici tedaj rečem, da je cerkev hiša svetih naukov.

Pa ne samo živa beseda nas v cerkvi podučuje; vse, kar tje vidiš in najdeš, nekaj podučivnega ima. Nar glasnejši in zastopniši uči sv. križ neskončno ljubezen Boga Očeta in Boga Sina, cela cerkev pa govori od ljubezni sv. Duha. Tabernakel oznanuje večno pričujočnost in blizost Jezusa Kristusa v sv. rešnjem telesu. Štacioni nas živo opominjajo strašnega terpljenja našega Odrašenika, zraven pa tudi velike gerdobe greha, ker je moral božji Sin tolikanj terpeti. Angeli in podobe svetnikov na oltarjih učijo, da izvoljeni pred oblicjem božjim nedopovedljivo veselje uživajo, in Boga neprenehoma častijo. Med svetniki vidiš ljudje iz vsakega stanu, najdeš tudi spokorjene grešnike; od tih pa povzameš nauk, da v vsakem stanu moreš Bogu služiti, in da še grešnik more svetnik postati. Bandera so znamenja, da je veselo zmagala keršanska cerkev, spovednice spominjajo nas pokore, kerstni kamen pa kerstne obljube, kropivni kamen ali kamen z žegnano vodo pri vratih klice, da je cerkev svet kraj, in da le s pobožnim sercom smeš v cerkev stopiti. Umnega in pobožnega kristjana vse uči, kar v cerkvi vidi in sliši; zatoraj mu je cerkev nar ljubši, ker mu je hiša molitve in sv. naukov.

Dober sin, dobra hči zvesto posluša nauke očeta in matere. Ljubi kristjani! cerkev je naša mati, Kristus naš oče, brat, prijatelj; zvesto nju poslušajte, kadar vas učita. Sveti nauki, Jezusove besede in nauki aposteljnov so žlahtne cvetlice, s katerih pridna bčelica nar več sladkost dobivati more. Ljubi poslušavci, bodite vi tiste pridne bčelice! Radi poslušajte, ponižno se učite, ne samo od žive besede, ampak vzemite si k sercu tudi tihe nauke, ktere vas vse uči, kar se v cerkvi nahaja.

(Posebno vi mladenči in deklice ne bodite leni in zani-kerni; bi vtegnul kadaj priti čas, da bote stradali naukov, kterih sadaj zamečujete: „Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša.“ Ne zaničujte pridgarjev in pridig, bral sem v starih bukvah: Kdor išče z dobrim sercom, najde povsod zlato, kdor išče s slabim sercom, najde povsod blato. Ali se kaj učite ali nič, nar več na vas leži. Čisto, nepohujšano, ponižno serce je nar rodovitniše polje za seme svetih naukov. Glejte, da si ohranite ali pripravite takšno serce.)

S k l e p.

Sedaj preljubi! sem vam razložil svetost katoljskih cerkev, ki so nar svetejše mesto, kjer se obhaja daritev novega zakona, in se delijo drugi zakramenti, — ki so hiše-božje in hiše molitve in svetih naukov; s tem sem pa tudi odgovoril na vprašanja: „Zakaj se cerkve stavijo?“ Zatoraj, ker je kraj, kjer se tako svete skrivnosti godijo, in velike dušne dobrote delijo, svet in se mora odločiti od druge posvetne zemlje.

Moj namen pa je, vam živo pred oči postaviti, kako svete da so katoljske cerkve, da jih pošujete in ljubite, in za njih lepoto skerbite. Cerkve nas učijo, da smo udi katoljske cerkve, udi Kristusovega telesa. Bog obvari, da bi ne bili le mertvi udi! Kamorkoli pridemo in stopimo v Bogu posvečeno cerkev, smo doma, ker smo pred Bogom vsi bratje in sestre, kakor je sv. Pavl Efežane učil: „Vi niste več gostje in ptujci, ampak sorodniki svetnikov in domacini božji, vzdani na temelju apostolov in prerokov; poglavitni ogelnik je sam Kristus Jezus, na katerem je vse zidovje sestavljeno in raste v svet tempelj

v Gospodu, v kterega ste tudi vi vzdani v prebivališče božje v duhu.“ Efež. 2, 19—22.

Cerkve so prilike naših serc. O da bi tudi naše serca bile hiše božje, čedne in lepe, ozaljšane s keršanskimi čednosti. Ljubimo cerkve, in radi hodimo v cerkev, ta pot naj nam bo vselej nar prijetniši. Naj se nam vse po volji godi, ali nas kaka nesreča tare, kadar nas skušnjave obdajajo, v cerkev bežimo, kjer Jezus prebiya v sv. rešnjem telesu, kjer smo toliko svetih naukov prejeli, in smo tolikobart potolaženi in uslišani se vernili. Še enkrat rečem: „Častite in ljubite katoliške cerkve, one so nar svetejše mesta, hiše božje, vrata nebeške!“ Amen.

Pridiga za edenindvajseto nedeljo po binkoštih.

(Kaj storiti, da ostane ljubezen in prijateljstvo med nami.)

„Ravno tako bo moj Oče nebeški tudi vam storil, ako vi ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih serc.“ Mat. 18, 35.

V v o d.

Ljubezen je Jezusa iz nebeškega raja v to dolino solz pripeljala, ljubezen do nas, nikar žreblji, je ga na križu držala, zgole ljubezni do nas je on grenko smert na križu storil. Jezus, naš mojster in učenik, je pa tudi hotel, da bi vsi kristjani ljubezen v svojem sercu nosili. — Zato je ljubezen nar prvo in nar večjo zapoved imenoval, ljubezen je on za znamnje postavil, na katerem se bojo njegovi učenci poznali: „Na tem bojo ljudje poznali, da ste moji učenci, ako bote ljubezen med sebo imeli.“ + Zatega voljo je Jezus pri vsaki priložnosti svoje učence in poslušavce opominjal, da bi v miru in ljubezni med sebo živeli, kakor tudi v danšnjem sv. evangelju vidimo. — Božji učenik nam danes lepo priliko pripoveduje in nas uči, da bi se imeli ljubiti med seboj, eden drugemu odpuščati, in v lepem miru med sebo živeti.

Ali — ljubi poslušavci! v serce mora vsakega močno zaboleti, (goréče solze morajo vsakemu v oči stopiti), ki vidi in sliši, kako se po naših krajih, (ja v naši fari), nar prva

nar višja zapoved keršanske vere malo obraja, kako ljudje namesto v ljubezni in v miru, le v sovražtvu in v boju živijo, kako si sosedji, namesto si dobrega želeli, in k sreči pomagati, le eden drugemu strup kuhajo in jamo kopljejo! * Za to, / ker vas ljubim, vas po pravem potu peljati v nebeško kraljestvo želim, za to, ker sem učenik keršanske katoljske vere, katere nar perva, nar višja zapoved je ljubezen, hočem vam danes pokazati:

„Kaj je storiti, da bote v ljubezni in v miru med sebo živeli, da bote dobri prijatli med sebo ostali.“

Današnje moje besede so za vas zelo potrebne, zato me pazljivo poslušajte!

Razlaga.

Lepo in veselo je pogledati hišo in sosesko, kjer ljudje v miru in v ljubezni živijo, in se za prijatelje imajo: Sreča, veselje in božji žegen je pri njih doma; zato je že brumni kralj David rekel: „Poglej! kako dobro in kako veselo je, kjer bratje v lepi zastopnosti živijo! Zakoj njim je Bog žegen obljubil in življenje vekomaj“, ps. 132, 3. — Ako hočete tudi vi v ljubezni in v miru med sebo živeti in prijatelji ostati; bodite:

1. krotki in ponižni.

Jezus Kristus, božji učenik nas opominja: „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen, tako bote pokoj našli svojim dušam.“ Dá, ljubi moji! krotek in ponižen človek je ves pohleven, nikogar ne žali, pa tudi nikomur hitro ne zameri; on sovraži jezo, togoto in prepir, skerbi, kar je mogoče, z vsemi v lepi zastopnosti, v miru in ljubezni živeti, — in vsak pravičen je njemu prijatel. — Poglejte pa prevzetnega človeka: on sam sebe prehvali in prestíma, une ljudi pa ponižuje in malopridne dela, on sam sebe za nar modrejšega ima, unih pa poslušati noče. Povejte mi, kdo more s takim v ljubezni živeti, kdo je takemu prijatel? Vsak se ga boji, vsak se ga ogiblje! Belajški škof Kamus je bil hudo razžaljen. To je tožil sv. Francisku Saleskemu. Ta mu odgovori: Res je bil velik greh, vas tako hudo žaliti, to bi se ne imelo pozabiti, da ste škof; vendar zavolj ene reči

x
 heleni
 božja
 sprou
 eniga
 božja
 oštra
 v pravotat
 laka
 laka
 vija

in pogledati!
 „Kaj je storiti, da bote v ljubezni in v miru med sebo živeli, da bote dobri prijatli med sebo ostali.“
 Današnje moje besede so za vas zelo potrebne, zato me pazljivo poslušajte!
 Razlaga.
 Lepo in veselo je pogledati hišo in sosesko, kjer ljudje v miru in v ljubezni živijo, in se za prijatelje imajo: Sreča, veselje in božji žegen je pri njih doma; zato je že brumni kralj David rekel: „Poglej! kako dobro in kako veselo je, kjer bratje v lepi zastopnosti živijo! Zakoj njim je Bog žegen obljubil in življenje vekomaj“, ps. 132, 3. — Ako hočete tudi vi v ljubezni in v miru med sebo živeti in prijatelji ostati; bodite:
 1. krotki in ponižni.

moram pa tudi vaš pokregati. In zakaj? prša škof nekoliko pohvaapljen. „Zato, reče sv. Francišk, ker niste tako umni in ponižni, kakor bi imeli biti; zakaj spodobilo bi se vam, o tem molčati.“ Ponižni ni hitro razžaljen, se pa tudi varuje druge žaliti! Zato še enkrat rečem: „Ucite se od Jezusa, kako je on krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj in mir svojim dušam našli!“ Ako hočete v ljubezni in miru živeti:

2. Bodite prijazni, in dajajte vsakemu čast in poštenje, ktero mu gre.

Vsak clovek ljubi čast in poštenje, in rad vidi, da se mu čast skaže, ktera mu sliši! Keršanski otroci! ali hočete v ljubezni s svojimi stariši živeti, spoštujte jih, skazite jim čast, ktero zaslužijo, zakaj Bog sam je to v 4. zapovedi zapovedal, in stariši so za Bogom vaši nar večji dobrotniki. — Hlapci in dekle! dajajte tudi vi svojim gospodarjem in gospodinjam čast in poštenje, kakor se sliši, zakaj oni so sedaj namestniki vaših starišev, za vas skerbijo, pa bojo tudi enkrat na božji rajtingi stali zavolj vaš! Častite tudi svojo deželsko gospodo, obnašajte se do njih spodobno in prijazno, lepo jih pozdravljajte in se pred njimi odkrivajte! Spoštujte tudi svoje duhovne, dajte jim čast, ktera duhovnemu stanu sliši! — Duhovni pastir, kteri vsak dan živega Boga v svojih rokah derzijo in ga darujejo, kteri vsak dan za svoje farne otroke, žive in mertve — Boga prosijo, kteri so po noči in po dne, v dobri in gerdi uri pripravljeni, svoje ovčice obiskat, potroštati, jim v nebesa pomagati, — povejte mi! ktero čast in hvalo imajo? — Marsikteri gre memo njih, pa njemu je pretežko jih lepo pozdraviti, in za klobuk prijeti, on gre memo jih, kakor da bi jih ne vidil, jih ne poznal, in veliko jih je, ki vsako priložnost iščejo, da bi jim mogli škodovati, jih v kako nesrečo pripraviti. — O ljubi moji! to ni prijaznost, to ni ljubezen, to ni sebi prijateljjev pripravljati. — Za to, ako hočete za naprej v miru in ljubezni med sebo in z drugimi ljudmi živeti, ali hočete vse ljudje za prijatelje imeti: dajajte vsakemu, kar mu sliši: prijaznost, čast in spoštovanje! —

Ako hočete v ljubezni in miru živeti:

3. ne gledajte na vsako žal besedo, ne dajte se skoz vsako majhno reč razžaliti.

Ljuba mirnost je zlata reč pri hiši, ali toraj ni neumno, če mož in žena zavolj kake prazne žal besede ljubi mir pri hiši podirata, svoj stan nesrečen in križev poln stan narejata. Prava zastopnost med sosedi je več vredna, kakor nar lepše polje; velikokrat pa sosedi v dobri volji skupej sedijo, se pogovarjajo in svoje veselje imajo. Komej pa eden le eno samo žal besedo izreče, in berž se začno besedovati, kregati, ja kervavo tepsti. O ljubi kristjan! če bodeš na vsako besedo in djanje gledal, ne boš dolgo s svojimi sosedi v ljubezni in v miru živel, ne bote dolgo med sebo prijatelji ostali. Premisli, kolikokrat ti Boga in svojega bližnjega razžališ, nikar z hude volje, temuč v svoji naglosti, z nevednosti in primere; ravno taka se tvojemu bližnjemu tudi godi, velikobart te on razžali, da ni hotel, tebi kaj storiti, ja da ni mislil, da boš ti to za hudo vzel. Zato ne zameri svojemu bližnjemu vsake besede, ne zarahtuj mu vse v hudo, temuč z ljubeznivim sercom reci kakor usmiljeni Jezus: „Oče, odpustim jim! oni ne vejo, kaj delajo.“ Luk. 23. Tako bote vsi dobri prijatelji med sebo ostali! —

Ako hočete v ljubezni in v miru živeti:

4. ne ljubite preveč časne reči in posvetnega premoženja.

Že sv. Pavl pravi: „Tisti, ki hočejo obogateti, padejo v mreže hudičeve, in vse sort skušnjave, ki jih v pogubljenje pahnejo!“ Ja sv. Pavl, prav si ti govoril in resnico oznanoval! Zavoljo prevelike ljubezni do časnih, minljivih reči ljubezen in mir med nami umirata, — kreg pa in boj — pravde ostajajo in sovražstvo se razširja! Veliko jih je tudi med nami, katerim je nekaj krajcarjev, nekaj černe persti, nekaj polen bolj pri sercu kakor božja zapoved, kakor ljubezen in gnada Jezusa Kristusa, kakor večno veselje tam gorej v nebesih. — Poglejte, keršanski poslušavci! tam je kerstni kamen, pri katerem ste bili vsi privzeti v kraljestvo Jezusa Kristusa, za otroke nebeškega Očeta; tam je sveta miza, kjer vi vsi prejmljete angelski kruh, meso in kerv Jezusa Kristusa, — tamle je oltar, na katerem se za nas vse edinorojeni Sin božji svojemu Očetu daruje, — tukaj je sv. mesto, s kterega se vam vsem božja beseda oznanuje; zunaj krog cerkve so za vas postelje pripravljene, v kterih bote vsi

spali, berač zraven bogatega, mirni in pokojni zraven razbojnika, prijatelj zraven svojega sovražnika. Zdaj pa vas pobaram, ali niste vsi farmani, bratje in sestre med sebo? ali bi se ne imeli ljubiti, kakor otroci enega očeta, ali bi ne imeli vsi med sebo prijatelji biti? Ali vi sami dobro veste, kaka se med vami godi; sosed je zoper soseda, ena vas je zoper drugo vas, in pravn ni konca ne kraja. (Oh! da bi nas dober Bog tožb in pravn ovaroval; zakaj pravde se je bolj bati, kakor pogo-reti. Če ravno pravdo zderžiš, boš vendar le na zgubi; pravdavec nima sreče, njegovo blago je prekleto! — Za to, ako hočete prijatelji med sebo ostati, ne vežite preveč serca svojega na posvetno blago, in nikoli ne pozabite: „Boljši je kratka sprava, kakor dolga pravda!“ —

Če si pa prisilen, koga tožiti, le v prvi jezi h gosposki ne hodi, varuj se, da več ne poveš, kakor je po resnici, in kar spricati moreš, in vsak dan Boga serčno prosi, da ti tožbo srečno dokončati da brez vse škode na premoženju, na življenju in na duši. Glej, tako boš otrok Očeta nebeškega, ki dá svoje sonce sijati na dobre in hudobne, in dež iti na kricivne in pravične.“ Mat. 5. —)

Ako hočete v ljubezni in miru živeti:

5. bodite pripravljeni, radi odpustiti tistim, ki so vas razžalili in hitro se spravite.

Sv. Pavl nas opominja: „Vaša jeza naj mine, preden sonce za goro bo šlo.“ Ef. 4. In Jezus nas je sam učil žebrati: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom!“ Te besede nas obtožijo, da nismo odpuščanja vredni, ako mi ne odpustimo. Oh, kako strašna bi bila taka molitev! In ali nič drugega ne more vaših serc omečiti, da bi radi odpustili, v ljubezni med sebo živeli in prijatelji ostali, pogledjte v danešnje sv. evangelje, kako strašno se je godilo hlapcu, ki ni hotel svojemu dolžniku odpustiti: „Ti hudobni blapec, je serdit Gospod rekel, „jaz sem tebi ves dolg odpustil, in sem tvojo prošnjo uslišal, ali bi se ne spodobilo, tudi tvojemu dolžniku ravno tako storiti? — Primate ga trinogi, in veržite ga v temno ječo, dokler da ne bo ves dolg do slednega vinarja poplačal!“ „Tako bode nebeški Oče vsem storil, kateri ne bojo svojim dolžnikom iz serca odpustili.“ — Vi, ki svojim

ako to je, karin strogina - se ve - povziki na moro - a
odpusti, dom je blavo - as do ljude.

sovražnikom nočete odpustiti, temuč jezo in sovraštvo v svojem sercu kuhate, ali se ne bojite tiste ječe, kjer plamen peklenškega ognja na vse večne časne gori? —

Tam bi enkrat radi odpustili, pa bo že prepozno, tam Bog vam več odpustil ne bo! Poslušajte, kako se tistim godi, ki odpustiti nočejo! Tri sto let so kristjane preganjali in morili. Tadaž sta živela dva prijatla Sapricij in Nicefor. Letá je Sapricija razžalil in hudo razjezal. Večkrat ga je Nicefor prosil za zamero, — pa Sapricij ga je vendar le sovražil in ni se dal omehčiti. Ravno ta čas pa je bil Sapricij zavoljo keršanske vere zatožen. Zgrabijo ga in k smerti obsodijo. Nicefor to slišati se podviza, Sapricija še enkrat za odpušanje prositi, da bi se saj še pred smertjo správil. Ravno ga peljejo k smerti, kar Nicefor pred njega pade, mu kolena oklene in prosi: „Mučenec Kristusov! odpusti mi, kar sem ti hudega storil!“ Sapricij pa ostane terd in korači tiho na svojem smertnem potu. Pridejo na morišče; Nicefor še enkrat kliče in prosi, — pa vse zastonj! Pa kaj se zgodi! Božji Duh Sapricija zapusti, zboji se smerti, jame zatajevati in preklinjati Jezusa in malikom darovati. Nicefor ves žalosten in solzen ga prosi in zarotuje, naj ne zapusti Jezusa, za kterega je že toliko preterpel; ga opominja nebeske krone, ktera ga čaka, ako le še malo casa stanoviten in zvest ostane. Sapricij ga pa tudi sadaj ne posluša in res ostane neveren malikovavec. Sadaj pa Nicefor trinogom zavpije: „Jaz sem kristjan! Verujem v Jezusa Kristusa, kterega je uni nesrečnež zatajil; namesti njega mene umorite!“ Taka se je tudi zgodila: zgrabijo ga in umorijo; prejel je on nebesko krono, ktero si je Sapricij zgubil zavoljo tega, ker je bil terdega in sovražnega serca. Bog nam daj prave, keršanske ljubezni!

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! tako morate ravnati in se obhoditi, da v miru in ljubezni med seboj ostanete: Bodite krotki in ponižni, nikar koj sam sebe za modre ne imejte; pustite večkrat drugim ljudem kaj veljati. — Bodite prijazni, dajajte vsakemu spodobno čast, — staršem, gospodarjem in gospodinjam, svojim prepostavljenim duhovnim in deželskim; ne deržite dolgo

jeze, temuč hitro odpustite; potem bode tudi nebeški Oče vam odpustil, vam tukaj dal časno srečo in svoj žegen, po smerti pa vecno zveličanje. Saj Jezus sam pravi: „Srečni so krotki, zakaj oni bojo zemljo posedli; srečni so mirni, zakaj oni bojo božji otroci imenovani; — srečni so usmiljeni, zakaj oni bojo usmiljenja dosegli!“ Mat. 4.

Pridiga za praznik vseh svetnikov. 57

(Strahom in trepetom nam je delati za svoje zveličanje; gov. A. L. v C.)

„Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje.“ Fil. 2, 12.

V v o d.

Tiste dni sem vidil veliko trumo, ktere nikdo ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov, ljudstev in jezikov, stati pred sedežem božjim in jagnetom, oblečene v bele dolge oblacila, in palmove veje so bile v njih rokah, in so vpili z velikim glasom: „Čast bodi Bogu našemu, ki sedi na sedežu in jagnetu!“ Tako nam odpira dans sv. Janez nebesa. Kaže nam veličastvo zveličanih in izvoljenih božjih, ki so prebrodili nevarno morje tega življenja in dosegli zavetje večnega miru, ki so prestali terpljenje tega sveta in so zdaj ozaljšani s krono večnega veličastva. Ah, kar nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ne slišalo in nobenega serce ni občutilo, to vidijo in slišijo in čutijo zdaj oni — neskončno nebeško veselje. Zdaj uživajo Boga, ga gledajo oblicje v oblicje in so z njim sklenjeni v večni ljubezni. Tam, kjer ni smerti ne ločitve več, tam, kjer nobeno oko ne solzi, in utihne vsak zdihljeje, tam so vsi vekomaj srečni, srečni brez prenehanja. *Čelo naše cerkve: 24. 11. 1900*

Ljubi moji! kdo izmed nas si ne želi priti v nebesa, in uživati veselja izvoljenih? Pa sv. pismo pravi: Nobeden ne bo kronan, kdor se ni poprej serčno vojskoval. Nebeško kraljestvo silo terpi in le silni jo bodo posedli. In sv. Pavl: S strahom in trepetom delajte za svoje zveličanje.

Zakaj pa moramo s strahom in trepetom delati za svoje zveličanje? Zato, ker

*Kdo se zlikuje svetant: O Kdaj bom tvoj, kjer je —
prava domovina, kjer ni več solze ne terpa
kjer si le veselje? Kjer moj prahon — a —*

1. ne vemo za gotovo, ali bomo zveličani,
2. ker nam grozé povsod nevarnosti na duši,
3. ker je Bog neskončno pravičen. Poslušajte!

Razlaga.

Katoliška cerkev nas uči, da brez posebnega božjega razodetja nikdo, tudi naj bolj goreči služabnik božji ne ve, ali bo zveličan, ali ne. „Človek, pravi sv. pismo, ne ve, ali je ljubezni ali serda vreden.“ Eccl. 9, 1. Sv. Pavl pravi sam od sebe: „Nič sicer nimam na vesti, ali zato še nisem opravičen, kdor pa me sodi, je Gospod.“ 1. Kor. 4, 4. Če toraj sv. apostel Pavl, ki je bil Bogu tako mil in ljub, ni za gotovo vedel, ali bo zveličan, koliko manj zamoremo to vedeti mi, ki smo polni slabosti in pomanjkljivosti? Res je scer: Ako nam vest nič ne očita, smemo terdno zaupati in se veseliti, kadar se na smert zmislamo in svesto pričakovati, da bomo zveličani. Pa celo brez strahu, vendar ne smemo biti,

1. ker ne vemo, ali smo zares pravični, in ali bomo do konca svojega življenja pravični ostali.

In vendar to oboje je za zveličanje neogiblivo potrebno. Koliko je kristjanov, na ktere se lahko obernejo besede, ki jih je Jezus Laodicejskemu škofu rekel: „Ti praviš: bogat sem in premožen, in nikogar ne potrebujem, pa ne veš, kako si reven, siromak, ubožen, slep in nag!“ Skriv. raz. 3, 17. Taki kristjani goljfajo sami sebe, mislijo si v svoji slepoti, da so pravični, pa globoko tiče v blatu pregreh. Tukaj je eden, ki ne prešestva, ne ropa, ne ubija, in po vnanjem zapovedi sv. vere na tanko spolnuje, v svojem sercu je pa poln napuha in iz čistilakomnosti izvirajo vse njegove djanja. Ali je mar tak pravičen? Misli scer, pa se goljfa, njegova pravičnost je farizejska, ktero je Jezus kakor nam sv. evangelje priča, popolnoma zavergel. — Tukaj je drugi, kterege serce je popolnoma na posvetno premoženje navezano. Ako ravno komaj polovico premoženja potrebuje, da se preživi, vendar ubogim nič ne da in vselej zdihuje in godernja, kadar je treba kak krajcar za dobrotljive namene dati. Ali je mar tak pravičen? Misli scer, in misli, da je pravičen zato, ko je svoje blago pošteno skupej spravil, ko hodi pridno v cerkev in rad moli; pa goljfa

se, ker Kristus pravi, da se ne more Bogu in mamonu služiti. — Tukaj je tretji, ki je pri svoji kupčii že večkrat kaj malega goljfal, in si pri tem tudi nekoliko opomogel. Ali je pravičen? Misli scer, ker meni, da je to pravičen dobiček, ali da bo to s tem popravil, ko bo kak dar ubogim ali na sv. mašo dal, pa goljfa se; tako dolgo ostane dolžnik pred Bogom, dokler ne bo storjene krivice do zadnjega vinarja povernil. — Tukaj je zopet drugi, komur je vse prav, naj se godi v hiši in pri hiši, kakor se hoče, ki molči, ako njegovi otroci samopašno in razujzdano živé in jezika ne gane in besedice ne spregovori, akoravno ve, da so njegovi posli in njegovi podložni vun in vun malopridni in hudobni. Ali je mar pravičen? Misli scer in zato, ko sam pošteno in nesvarljivo živi; goljfa pa sam sebe, ker njemu pravi sv. ap. Pavl: „Kdor za svoje, posebno pa za svojo družino ne skerbi, je vero zatajil in je hušji od nevernika.“ 1. Tim. 5, 8.

Tako je kristjanov dandanašnji brez števila, ki se sami za pravične imajo, pa niso res pravični; ki menijo, da hodijo po ozkem potu v nebesa, grejo pa na ravnost po široki cesti v večno pogubljenje. Kadar bodo taki stali pred božjim sodnim stolom, odperle se jim bodo oči, in v svojo preveliko žalost bodo ponavljali besede zaslepljenih v sv. pismu: „Pot resnice smo tedaj zgrešili, (luč pravice nam ni svetila in solnce spoznanja nam ni vzhajalo!“ Modr. 5, 6.

Ljubi moji! kako lahko je tedaj mogoče, da se tudi mi goljfamo, kako lahko je mogoče, da se imamo za pravične, in smo vendar med grešniki! Nič drugega nam toraj ne ostane, kakor da se ves čas svojega življenja kar ostro sodimo in „s strahom in trepetom delamo za svoje zveličanje.“

Če smo pa tudi sadaj pravični, vendar ne vemo, ali homo pravični ostali do konca svojega življenja. Lahko se nam zgodi, kot mnogim drugim, kateri so samo nekoliko časa Bogu služili, potem pa so ga zapustili in grešili. Kako na tanko je spolnoval Saul, prvi izraelski kralj, vse božje zapovedi! Pa samo dve leti je bil Bogu zvest, potem je bil nepokoren njegovim zapovedam, oterpnil je v grehu in nesrečno umrl. — Kako moder, bogaboječ kralj je bil Salomon! Več

let je vse rad storil, kar je bilo Bogu prijetno, svoje stare dni pa je bil naj modrejši kralj Boga zapustil, in ni nam znano, ali je bil še milost dobil pri Bogu ali ne. — Kako vnet je bil s perva Juda Iskariot za Jezusa! Ko ga je poklical, precej je šel za njim, oznanoval je sv. evangelje in čudeže delal. Pa njegova lakomnost po denarjih ga je zapeljala tako daleč, da je predobrega učenika izdal. — In kaj hočem reči, ako pre-mišljudem dandanešnje ljudi? Tukaj vidimo preveliko žalostnih izgledov, kako nestanovitni so ljudje! Koliko jih je zmed vas, kateri so svoje mlade leta in še poznej, kateri so pred nekterimi tedni v nedolžnosti Bogu služili in za spaceni svet še vedli niso! In zdaj? Ah, zdaj so vsi drugačni, vsi sprideni, spaceni in pregrešni! Zanemarjajo božjo službo, ne molijo več tako serčno, ne poslušajo več tako zamerkljivo božje besede, grejo komaj enkrat k večjemu dvakrat v letu k spovedi, k sv. obhajilu morebiti še tolikokrat ne, ko niso vredni. Strežejo svojim divjim strastim, živé nečisto, nesramno, ne poslušajo svarjenja svojih duhovnih pastirjev, in hité kolikor morejo v večno pogubljenje. Kristjani! vas vprašam: Ali ni res tako? Se ve da je, saj vidimo. Vprašam pa na dalje: Ali se ne more tudi nam ravno tako zgoditi? Ali se ne zgodi lahko, da bi tudi mi Boga zapustili, grešili in v grehah umerli? Ah kdo bi to tajil, ker pred grehom ni nikdo zavarvan! Če so naj-večji svetniki Bogu storjeno obljubo prelomili, koliko ložeje se nam to zgodi, ko smo tako slabi in nestanovitni v dobrem! Ker tedaj ne vemo za gotovo, ali bomo zveličani, ali ne, ker ne vemo, ali smo zares pravični, in ali bomo tudi zmeraj pravični ostali, moramo tedaj zmeraj previdno hoditi, in s strahom in trepetom delati za svoje zveličanje. To pa moramo tudi za to,

2. ker nam velike nevarnosti na duši grozé in nas povsod obhajajo.

Kamor se ozremo, proté nam nevarnosti: Nevarnosti od nas samih, nevarnost od sveta, nevarnosti od našega naj hujšega zopernika, hudega duha.

Bere se od nekega Tomaža Notarja, mislil si je, da je iz glaževne. Bil je torej zmeraj, kar v velikem strahu, da bi

se ne razdrobil in ubil. Nikogar ni pustil do sebe in je na vso moč kričal, kadar se mu je kdo bližal. Ta mož je bil se ve da neumen, pa njegova neumnost nam pred oči postavlja resnico, da smo mi v dobrem rayno tako slabi in kerhki kot steklo. Toraj pravi tudi sv. Pavl, da „nosimo milost božjo v persteh posodah.“ 2. Kor. 4, 7. Zavoljo izvirnega greha je naša natura oslabljena in veliko bolj k hudemu, kakor k dobremu naganjena. Torej nas ves čas našega življenja stiskajo mnogotere skušnjave. Zdaj nas zapeljuje v napuh, zdaj v lakomnost, zdaj v nečistost, zdaj v jezo, zdaj v kako drugo pregreho. Včasih obmoľkne kaka skušnjava, ktera nam je poprej zelo naganjala, zato pa se zbudi druga skušnjava, ktera je tako zvita, ali pa še bolj kot poprejšnja. Včasih nas kaka skušnjava delj časa zapusti in že mislimo, da nas je popolnoma zapustila, pa kar na enkrat se zbudi in nas prehudo nadlegva. Veckrat posebno pa po dobri spovedi, ali pa v začetku popoljšanja, nas vse skušnjave popolnoma zapusté. Pa tak mir ne terpi dolgo. Počasi se zopet vzdigujejo skušnjava za skušnjavo in vojska se z nova začne. Tudi se ne moremo tim skušnjavam umakniti. Napadajo nas, če smo sami ali v družbi, če delamo ali počivamo, celo v molitvi nas pri miru ne pusté, in bodo nas napadale do našega zadnjega trenutka.

Poglejmo po svetu, na katerem živimo, in vidili bomo zopet nove nevarnosti. Vse, karkoli na svetu vidimo ali slišimo, je vecidel pregrešno, pogubljivo in za nas zapeljivo. Božje zapovedi se prešerno prelomljujejo, resnice sv. vere zaničujejo, nasproti pa se hvalijo nevera in vsaktere hudobije. Bogaboječe pogostoma zasramujejo in prezirajo, med tem, ko hudobnež, ki svojemu spačenemu mesu služi, ljudsko hvalo uživa. Tudi svet vse svoje moči napenja, nas v svoje mreže vjeti in pogubiti. Zdaj razloži pred našimi očmi svojo nečimernost, in nam obeta prevesele dni; zdaj se nam prilizuje s sladkimi besedami, zdaj nam grozi s strašnim žuganjem in nas na vso vižo preganja, da bi nas za se pridobil. Kako lahko lj. m. se v takih okolišinah zgodi, da tudi pobožni kristjani pod silo skušnjav obnemorejo in padejo! Kako lahko se zgodi, da grehu svoje serce odpró in si pogubljenje nakopljejo!

S svetom tudi satan, od nekdanj naš naj hujsi zopernik, zmeraj poskuša nas potegniti v pogubljenje, v katero ga je njegov napuh pogreznil. Sv. Peter pravi, da satan okoli hodi kakor rijoveč lev in išče, koga bi požerl.“ 1. Pet. 5, 8. Napada vse ljudi, posebno pa pravične. Da, kadar so pravični v popolnosti daleč naprej prišli, da jih že svet in njih lastno meso ne nadlegva, veliko več, potem še le hudi duh začne napejnati vse moči, da bi jih pogubil. Torej nam tudi zgodbe vseh časov pričajo, da je bilo svetnikom od hudega duha naj več prestat. In zakaj? Dokler ljudje v grehah živé, hudi duh jih nič ne nadlegva, ker so zavoljo greha tako njegovi, kadar se pa spreobernejo in poboljšajo, na vso moč si prizadeva, v greh jih zapeljati in za se pridobiti, posebno, kadar vidi, da so svet in njega poželjivost premagali.

Ker je toraj naše zveličanje v toliko in tolikih nevarnostih, ni čuda, da so celo naj večji božji služabniki padli. Samo memogrede vas opomnim Davidu, ki se je v dobrem tako trdnega mislil, da je rekel: „Nikdar ne bom premaknjen“ Ps. 29, 7., sv. Petra, ki je rekel Jezusu: „Ako te vsi zapusté, jaz itd.; Origena in Tertuliana, oba sta se svetila, kakor lepe zvezdi na ponočnem nebu. Heraklija in Henrika VIII., angleškega kralja, ki sta bila zares lepote keršanskih poglavarjev. Vsi ti in ž njimi tisući drugih božjih služabnikov so padli, ter smertno grešili, in mnogo zmed njih so se v grehu vekomaj pogubili. Ah, kako marsikdo je tudi med nami, komur se ravno tako godi, kot tim nesrečnim! Marsikdo je med nami, ki je danes še naj boljše volje, Bogu služiti, pa poprej ali poznej bodo obnemogli pod silo skušnjav in smertno grešili!

„Kdor tedaj misli, da stoji, naj gleda, da ne pade!“ I. Kor. 10, 12. Nikar ne zidajte preveč na svojo moč, nikomur ne zaupajte, naj menj pa sam sebi, in ne bodite nikdar brez skerbi, ampak „delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje!“ To pa nam je še toliko bolj potrebno, ker moramo enkrat

3. priti pred sodnika, ki je neskončno pravičen.

Marsikdo si misli Boga kot ljubeznivega in usmiljenega Očeta, ter meni, da Bog ne porajta toliko na naše pregrehe. Pa taki se kar zelo goljfajo. Res je, Bog je neskončno dober in

usmiljen, pa je tudi neskončno pravičen, in kaznuje zato z vso ostrostjo velike hudobije in male pregreške.

Ako hočete ostrost božje pravice nekoliko umeti, spomnite se zaverženih angelov. Samo enkrat so bili grešili, in kakor nam cerkveni očaki pravijo, le v mislih grešili, in Bog jih je brez usmiljenja pogreznil iz nebes v večni peklenski brezen. Spomnite se naših prvih staršev: Jedla sta sadu drevesa, kterega jima je bil Bog jesti prepovedal. Zavoljo samega tega greha sta bila ostro ona dva kaznovana in ž njima mi vsi, tako da bo na milijone ljudi zavoljo tega greha vekomaj pogubljenih.

Spomnite se Judov: Ker v svoji slepoti niso hotli svetega evangelja sprejeti, je bilo njih mesto razderto, oni sami pa raztreseni po vsem svetu, in še dandanašnji nosijo znamenje prekletstva na sebi. O, Bog je pravičen, in njegov serd se razlije čez slehernega, kdor se prederzne, nasproti delati njegovi presveti volji.

Bog pa ne kaznuje samo velikih hudobij, temuč tudi na videz malo pomenljive pregreške z vso ostrostjo. Izgled imamo na Lotovi ženi. Zavoljo enega samega radovednega pogleda se je premenila v solnat steber. Oza, ki se je skrinje zaveze dotaknil, je precej mertev obležal; Mojzes je zavoljo male nezaupnosti v božjo vsegamogočnost moral v puščavi umreti. Sv. Hieronim pravi sam od sebe, da je moral veliko preterpeti, ko je enkrat neke nejeverske bukve bral. Sv. Katarina Sienska pravi, ko je bila enkrat samkrat v molitvi radovoljno razmišljiva, jo je Jezus tako britko grajal, da bi bila raje naj hujše terpljenje preterpela. Tako ostro Bog kaznuje tudi majhne pregrehe. Torej so se bali tudi naj večji svetniki božje pravice, in strahu so medleli, kolikorkrat so se smislili na prihodno sodbo. Sv. Arzenij je 70 let prav sveto živel. Ko se mu je pa približala njegova smertna ura, se je tako bal, da bi bil kmalo obupal. Sv. Agatona je na smertni postelji obhajala velika groza, in ko so ga okoli stoječi tolašili s tem, da je pobožno živel, jim je rekel; „O prijatelji, Bog vse drugače sodi, kot ljudje.“ —

Ko so svetniki groze trepetali premišljevaje božjo pravico, kaj hočemo mi početi, ko smo vse drugo, le svetniki ne, ki

tako mlačno živimo in dan na dan greh delamo? Kaj, rečem, nam je početi, ko imamo morebiti grehe nad seboj, katerih v svoji slepoti celo ne spoznamo, jih torej ne obžalujemo, in se jih tudi ne spravimo, in ki smo milost božjo zavoljo toliko hudobij in pregreh morebiti že davno zapravili? O ako vse to premišljujemo, nam ne ostane drugega, kakor da se nikar preveč na svojo pravičnost ne zanašamo, ampak velikoveč živimo zmeraj v strahu božjem.

Sklep.

Torej vas vse še enkrat resnobno opominjam; „Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje!“ Ker ne vemo za gotovo, ali bomo zveličani, ker so nevarnosti za dušo velike in mnogotere, ktere nas obhajajo, in ker bo naš Sodnik neskončno pravičen. Blagor nam, ako je božji strah zmeraj pri nas, ker on nas bo varoval pred hudim, nas k dobremu vnel, in nas do konca obderžal v milosti božji. Tako se bodo potem tudi nad nami spolnile besede sv. Duha, ki pravi: „Srečen človek, kateri je zmeraj boječ!“ Prip. 28, 14. Amen.

Kerščanski nauki.

XXVI. Glej katekizem: Od šeste božje zapovedi.

V v o d.

Veliko hudega se je že na svetu godilo, — veliko hudega se še zdaj vidi in sliši po svetu, — veliko hudega se še tudi gotovo zanaprej godilo bo. To nam glasno pričujeta dogodivšina vseh časov — posebno pa sv. pismo starega in novega zakona. Vzemi, moj poslušavec! sveto pismo v roke, beri bukve Mojzesa in najdel boš, kako je Bog enkrat vse ljudi celega sveta s splošnim potopom pokončal; samo Noeti in njegovi rodovini je prizanesel in jih pri življenji ohranil. — Beri dalej bukve Mojzesove, in najdel boš, kako je Bog štiri mesta: Sodoma, Gomorra, Adama in Seboim — na strahovito vižo obiskal — z ognjem iz nebes in z žveplenim dežjem jih je pokončal — čudovito lep in rodoviten kraj je v žalostno pušavo spremenil—in še je mrtvo morje, katero nam še dnan-

današni pričuje od velike nesreče, ki se je nekaj na tem kraju godila. — Beri šterte bukve Mojzesove, in najdel boš, kako je enkrat Izraelce strašna bolezen — grozovita kuga napadla, in 24000 jih je ob enem pobrala. — Beri dalej v svetem pismu, in najdel boš, koljke nesreče so brunnega kralja Davida stiskale, — koljke težave so ga obdajale; njegov lastni sin Absalon se je zoper njega spuntal — ga iz mesta pregnal — njemu po življenji stregel; oh koljke žalosti je David takrat občutil — kako nesrečen je takrat bil! — Beri bukve Danielove, in najdel boš, kako morata dva siva starčeka, dva stara sodnika-silno smert storiti; ljudstvo jih je z kamnjem ubilo. — Beri bukve Judite, in najdel boš, kako je mogočni Holofernes na večer v sredi svojih prijateljev vesel in dobre volje — v jutro pa — se več ne spremudi; neka žena mu je v spanju glavo odsekala. — Beri bukve Tobijeta, in najdel boš, kako je satan sedem mož zaporedoma zađavil v zakonski postelji. — Ali jaz bi h koncu ne prišel, ko bi vam hotel vse to povedati, kar nam sveto pismo še več tako žalostnega pripoveduje. — Prašam vas: veste pa tudi, kaj je vsega tega hudega, kar sem vam pravil, uzrok bilo — in odgovorim vam z temi kratkimi besedami: Prekleti greh nečistosti je vsega tega uzrok bil! — Ljudje so se temu strašnemu grehu udali in pravica božja jih je ostro zadela. In še več. V svetem pismu stoji zapisano: „Ko je pa Bog vidil, da je človeška hudobija na zemlji velika, ga je grevalo, da je človeka stvaril in bilo mu je iz serca žal. I. Moz. 6, 6. — Vse to nam tedaj zadosti pričuje, kako naj svetejši Stvarnik nebes in zemlje greh nečistosti sovraži — kako ostudna je ta pregreha pred njegovim svetim obličjem! — Zatorej je pa tudi Bog tajisto tako ojstro prepovedal. Med gromenjem in bliskanjem je govoril dol — iz gore Sinaj k Izraelskemu ljudstvu, rekoč: „Ti nimaš prešestovati, ali nečistosti doprinašati.“ — In od te šeste zapovedi, ki je dana tudi za nas vse, se bomo danes učili; slišali bote toraj:

1. Kaj šesta zapoved božja prepoveduje,
2. kaj pa zapoveduje.

Razlaga.

Slišali ste, kako strašno je Bog nečistost kaznoval; sedaj že lahko spoznate, kako velik in strašen greh da je nečistost v božjih

očeh. Zatoraj ga je Bog tako ostro prepovedal, pa tudi zavoljo tega, ker je nečistost rodovitna mati drugih strašnih pregreh in hudobij. Le poslušajte kaj iz nečistosti izhaja! a) Pozabljenje na Boga. Nečistost človeka v živino spremeni, ki tudi od Boga nič ne vé. Nečistnik na Boga pozabi, da bi bolj brez skerbi svoj greh doprinašal, nečistnik nič ne zmizli na Boga, ker se ga boji. Kako nesrečen je tak človek! — b) Iz nečistosti izhaja slepota uma. Kdor se v to pregreho zakopa, je slep in gluh za vsako podučenje. c) Izhaja vterpnost volje. Kdor se nečistosti privadi, zgubi skoraj čisto svojo prosto voljo. Brez lastne volje se verti, kakor mlinsko kolo, kamor ga nečistost žene. Glejte, to je žalostno, da je volja nečistnika tako oslABLJENA, da se ni v stanu poboljšati, če mu posebna gnada božja k temu ne pomaga. Bog nas vari toljke nesreče! — d) Iz nečistosti izhaja včasih tudi zguba vere. Kdo so tisti, ki so kdaj svojo vero zatajili, ali jo pa čisto zgubili? — Nečistniki so. Ta strašna pregreha jih je tako daleč pripeljala, da so tudi nar dražji zaklad — sveto vero zgubili, in se hudiču popolnoma prepustili. — e) Iz nečistosti izhajajo sramotne bolezni na telesu; kar je že velika kazen za ta svet. Nad takim nečistnikom se dopolnijo besede sv. pisma, ki pravi: „Kdor v nečistosti živi, bo hitro červom živež, in njegova duša bo izbrisana iz bukev življenja.“ Sir. 19, 3. — f) Zavolj pregrehe nečistosti je Bog večkrat cele dežele, mesta in narode grozovitno kaznoval. Večidelj nas Bog tudi dandanašni štrafuje tako oistro, ker ljudje tako gerdo in razujzdano živijo! Glejte v take velike pregrehe in nesreče potisne gerda nečistost revnega človeka. Zatoraj jo je Bog tako ostro prepovedal.

Kaj toraj šesta zapoved božja prepoveduje?

Šesta zapoved prepoveduje vse nečiste dela, nečisto obnašanje in nečiste besede, radovoljno dopadanje in privoljenje pri nečistih mislih in željah; posebno pa prepoveduje prešestovanje, ako se zakonska zveza terga, in obljubljena zvestost ne derži. Že v starem testamentu je Bog zaukazal, da se imajo prešestovavci s kamenjem posuti in pobiti, in v strašen spomin velike gromade kamenja na njihove grobe napraviti. Kdor je memo šel, je jasno vidil, kako strašen greh da je zakonska nezvestoba in kako ga Bog že tukaj kaznuje, tam pa taki nebeškega veselja ne bojo okusili. — Vse to je gerda nečistost in ostro prepovedano;

pa prepovedano je še tudi vse, kar v nečistost napeljuje. V nečistost pa napeljuje: 1. Nečimernost in nesramnost v obleki. 2. Lenoba. 3. Nezmernost v jedi in pijači. 4. Preprijazno pečanje z osebami drugega spola. 5. Radoglednost oči in nevkrtnost drugih počutkov. 6. Nevarna tovaršija, ples, in nespodobne igre. 7. Branje nečistih pisem. a) Mladi ljudje, ki se prevzetno, ofertno in čez svoj stan oblačijo, svojo nedolžnost na prodaj nosijo. Tajiste deklina, ki se pogosto v zerkalu ogledujejo, ki se rade lišpajo, ki se po nedelah prav ofertno oblačijo, ki vse pantelce na se obesijo, kar jih imajo, ki se tukaj v cerkvi možkim nastavlajo, da bi jim dopadle: take deklina svoje čistosti dolgo ohranile ne bodo. Iz lepega, ofertnega oblačila, iz pantelcov rade plenice pridejo. Prav je to, in spodobi se, da se po nedelah in praznikih, kader sem pridete v hišo božjo, prav čedno, snažno in praznično oblečete; ali preimentno, preofertno in čez svoj stan se oblačiti, to je greh. Neumni so taki stariši, ki svojim otrokom preofertno obleko pripravijo, nespametni in nori so otroci, ki jo nosijo; ker skus to le prevzetnost in samovoljnost v svojem sercu redijo in se na gladkem poti k nečistosti znajdejo. b) Sploh pregovor pravi: „Lenoba je začetek vsake hudobije.“ In to je gotova resnica. Človek, ki pridno dela, in zmirom kaj opraviti ima, nima časa, na kaj hudega misliti. Dokler voda v potoku hitro naprej teče: zmirom čista in zdrava ostane. Kader se pa zastavi, in v kaki mlaki zastoji: se pa hitro spridi in gerdi merčes se v tajisti zaredi. Tako tudi človek; dokler pridno dela, in zmirom posluje, tudi čist ostane, zdrav na duši in truplu; kader pa začne lenobo pasti, brez dela pohajati: mu hitro gerde, nečiste misli v glavo pridejo, v ktere rad privoli in zapade v strašni greh nesramnosti. To nam pričuje sveto pismo, ki pravi: „Glej to je bila hudobija Sodome, to je, uzrok nečistosti: napuh in nje in njenih hčer življenje brez dela.“ Eceh. 16, 49. Zatorej pa tudi pravi sv. Hieronim: „Zmirom imej kaj opraviti, da te hudič nikolj brez dela ne najde;“ tako se pa tudi greha lahko varoval boš. c) K nečistosti posebno napeljuje nezmernost v jedi in pijači. Človek je že tako močno nagnjen k hudemu; če pa še zraven tega nezumno je in se vpijani: tako ravno to stori, kakor tajisti, ki na goreči plamen olje vliva. Sveto pismo pravi: „V vinu je nečistost.“ Efez. 5, 18. Kdor se vpijani, je nar bližej nečistosti.

Pijanci so naj gersi nečistniki. Kdor hoče čistost ohraniti, mora zmerno in trezno živeti. Pijanost je mati nesramnosti; zmernost pa in treznost sta sestre čistosti, zdravja in poštenega življenja.

d) Kdor za smolo prime, si bo roko umazal. Kdor se pa z drugim spolom peča in norčuje, se na duši umaže, tudi čistosti dolgo ohranil ne bo. Kjer mladi ljudje z drugim spolom preradi kratek čas imajo, se eden z drugim nespodobno pogovarjajo in svoje gerde šale uganjajo: tamkej že nedolžnost nmira; nečistost jo pa kmalo pokopala bo. Fantje in deklina! bodite sramožljivi eden proti drugemu. Ne delajte nobenega znanja med sebo. „Dolgo znanje slab zakon prinese ali pa nobenega.“ Hočete enkrat srečni biti in pošteni zakonski moži, poštene zakonske žene: tako morate zdaj v svojem samskem stanu pošteno živeti in svojo nedolžnost varovati. To je naj boljša priprava za srečen zakonski stan, če vam ga Bog odločil je. Če vam pa zakonski stan odločen ni: darujte pa Bogu svoje devištvo, in varujte se zmirom preprijaznega pečanja z drugim spolom, da se v greh ne zapeljete in svoje časne in večne sreče ne zapravite.

e) V nečistost napečuje radoglednost oči in nevkrtnost drugih počutkov. Oči in ušesa so okna in vrata do tvojega serca. Hočete mladi ljudje nedolžnost ohraniti: morate le te okna in vrata skerbno zapirati, da se v vaše serca nič hudega vlezlo ne bo. Bodite sramožljivi v svojih pogledih. Ne ogledujte se fantje po deklinah; pa tudi deklina se po fantah ne ozirajte. Mladenci! poslušajte, kaj vas uči sv. Duh, ker pravi: „Vino in ženske storijo, da modri odpadajo, zastopni zaničljivi postanejo... Ne ogleduj se po nesramni ženski, da v njene mreže ne padeš... Ne gledaj device, da te nje lepota kje ne pohujša. Odverni svoj obraz od nališpane ženske, in ne zijaj po ptuji lepoti. Zavolj ženske lepote se jih je veliko pogubilo, in iz nje se poželjenje kakor ogenj vnema.“ Sir. 9, 3. Varujte tedaj svoje oči nesramnih pogledov. Sv. Avguštin pravi: „Nesramno oko nesramno serce oznanuje.“ Zapomnite si besede, ki jih je govoril brumni Job, rekoč: „S svojimi očmi sem zavezo naredil, da bi clo ne mislil na kako žensko.“ Ravno tako storite tudi vi. Varujte svoje ušesa, ne poslušajte gerdih besed, ne poslušajte nespodobnih klafarskih pesmi; zakaj take pesmi so limance peklenskega sovražnika, na ktere on nedolžne duše lovi. Varujte svoje roke, da se prepovedanih krajev ne do-

tikate. Varujte svoje noge, da vas v nevarne kraje nosile ne bodo. Zakaj vse to v nečistost napeljuje. f) Varujte se pa tudi slabih tovaršij; slaba tovaršija dobro zadržanje pokazi; varujte se nevarnega plesa. „Plesarija je morišče deviške čistosti.“ Varujte se nespodobnih iger z drugim spolom: vse to napeljuje v greh nečistosti.

Kaj pa šesta zapoved božja zapoveduje? Ona zapoveduje, se na duši in telesu čisto zadržati, celo v mislih, besedah in obnašanji; tudi je zapovedano, se vseh grešnih priložnost skerbno ogibati in vseh pripomočkov poslužiti, da čisti ostanemo. Kterih pomočkov se pa moramo poslužiti, da se bomo lahko nečistosti varovali in čisto živeli na duši in truplu, kakor je božja sveta volja? Moramo se 1. vsake priložnosti do tega greha varovati. 2. Skoz post svoje meso pokoriti. 3. Se Mariji prečisti devici, angelcu varhu in sv. Alojziju priporočati za dar čistosti. 4. Zakramente sv. pokore in sv. Rešnega Telesa večkrat vredno prijemati; 5. Na božjo pričujočnost vselej, posebno ob času skušnjave misliti. 6. Terpljenje Jezusovo večkrat premišljevat; posebno tudi štiri posledne reči, kakor pravi Duh božji: „V vseh svojih delih premišluj svoje posledne reči, in vekomaj ne boš grešil.“ 7. Posebno pa moramo moliti in Boga prositi vsak dan za to gnado, da bi nam pomagal z čistim telesom Njemu služiti v svetosti in pravi pobožnosti. Moliti, ja goreče moliti, in stanovitno moramo Boga prositi, da z Njegovo pomočjo sveto čistost ohranimo.

S k l e p.

Ni ga bolj veselega časa v celem letu, kakor je ljubezniva vigrad, kakor so dnevi mladega zelenja in zlahtnega cvetja. Tudi srečnejšega časa v celem človeškem življenju na tem svetu ni, kakor je ljuba mladost, kakor so dnevi čiste nedolžnosti. O da bi nam vselej zelenela sveta čistost in nedolžnost. Srečni in veseli bi živeli na tem svetu, ljubi Bogu in ljudem: „Oh kako lep je čist rod v svoji svetosti, govori modri Salomon; njegov spomin je večni, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima.“ Pa tudi tam v večnosti bi bili enkrat zveličani: „Blagor jim, pravi Jezus, ki so čistega serca, oni bojo Boga gledali!“ Oh Bog nam vsem pomagaj, da se vsega varujemo, kar šesta zapoved prepoveduje, vse

pa zvesto spolnujemo, kar nam zapoveduje. Bog nam vsem pomagaj, da bodemo čisti na duši in telesu! Amen.

XXVII. Glej katekizem: Od sedme božje zapovedi.

V v o d.

Pridemo danes k sedmi zapovedi božji. Tudi ta zapoved nam nekaj prepoveduje, nekaj pa zapoveduje. Hočem vam sedaj kazati:

1. kaj nam sedma zapoved božja prepoveduje, in
2. kaj nam sedma zapoved božja zapoveduje.

R a z l a g a.

I. Sedma zapoved govori od posvetnega blaga in premoženja, in telé reči so, ktere nam sedma zapoved prepoveduje: tatvina in rop, goljfiya pri meri in vagi, prideržanje ptujega blaga in zasluženega plačila, odertija pri posojevanji, in vse poškodovanje bližnjega na njegovem premoženju in na njegovih pravicah.

Kdo se pregreši skoz rop in tatvino? — Skoz rop se tisti pregrešijo, ki bližnjega napadejo, in mu po sile vzamejo njegovo blago. Take hudodelnike čaka pravična sodba. Če tudi človeški pravici odidejo, božji pravici odšli ne bodo. — Skoz tatvino se tisti pregrešijo, ki ptuje blago na tihem vzamejo in tako svojega bližnjega v škodo spravijo. Tega greha so pa tudi tisti deležni, ki krasti zapovejo ali svetujejo, ki krasti pomagajo, ki ukradeno blago hranijo, kupujejo ali prodajajo; tatvine tudi deležen postane, kateri za tātā ve, pa ga ne izda; tega je deležen, ki najdeno reč nazaj ne dá, komur gre in si ne prizadeva tistega zvedeti, ki jo je zgubil. Skoz tatvino se pregrešijo tudi tisti berači, ki brez potrebe beračijo, ali kateri so še zdravi in močni, da bi še lahko delali, pa delati nočejo in rajši beračit grejo. Zakaj taki ljudje kradejo milodare tistim, ki so resnično potrebni, in si živeža služiti več ne morejo. — Bog je prepovedal krasti; kdor tedaj krade, se hudo pregreši. Povsod je greh krasti; ali naj večja hudobija je pa to, če kdo na kakem sv. kraju, postavim: v cerkvi krade, ali pa Bogu posvečene reči vzame; to je božji rop, ktereга Bog slej ali poznej ostro kaznil bo. Sveto pismo pravi: „Tatje in roparji božjega kraljestva posedli ne bodo.“ 1. Kor. 6, 10.

Kdo se pa skoz goljfiijo pregreši? — Tisti, kateri se nevednosti svojega bližnjega posluži, da ga prav zvije in mu na premoženju škodo stori; postavim: če pri kaki barantiji za kako reč veliko več vzeme, kakor je vredna; — ali če slabo blago za dobro prodaja; ali kdor pri prodaji premajhno mero ali vago ima; ali kdor se pri sodbi podkupiti da. Kakor tatvina je tudi goljfiija velik greh. Sam Bog pravi: „Nič krivičnega ne počnite, ne v sodbi, ne v meri.“ III. Mojz. 19, 35.

Kdo se pregreši skoz prideržanje ptujega blaga in zasluženega plačila? — Tisti, kateri najdeno reč noče odrajtati komur sliši, kateri hranjeno blago nazaj ne da, kadar se nazaj imeti hoče, kadar dolžnik svojega dolga plačati noče, kadar se posli, delavci, ali rokodelci ne plačajo, kakor so se bili pogodili. —

Kako se starši, gospodarji in gospodinje zoper sedmo zapoved pregrešijo. — Pregrešijo se:

1. Tisti starši, ki premoženje svojim otrokom zapravijo; tisti oče, ki svoj dnar po oštarijah zapije, dokler žena in otroci doma pomanjkanja terpijo, in morebiti potrebnega živeža nimajo. In kolikokrat se to godi! — 2. Tisti gospodarji ali gospodinje, ki svojim hlapcom in deklam zasluženega plačila, mezde ne plačajo ali po krivici kaj odtergajo. Dnar, kterega svojim poslom ne odrajtaš, kakor si se ž njimi pogodil, je kervav denar, ki bo enkrat strašno težil tvojo vest! — Tisti gospodarji, ki svojim delaycom, najemnikom ali rokodelcom po pravici ne plačajo, ali pa brez pravičnega uzroka plačilo odlagajo. Sam Bog je že v stari zavezi tako govoril: „Plačilo tvojega najemnika naj nikar do drugega dne pri tebi ne ostane.“ III. Moz. 19, 13. Tako tudi beremo v sv. evangelju, da je Gospodar, kateri je bil v svoj vinograd delavce najel, na večer vsakemu svoje plačilo dal. Mat 20. 3. Pregrešijo se starši ali otroci, ali njih družina, če svojemu bližnjemu po njivah, travnikih, gošah ali vinogradih škodo delajo, ali pa svojo živino v škodo spustijo. V stari zavezi so imeli Izraelci zapoved, ki se tako glasi: „Kdor njivo ali vinograd poškoduje, in svojo živino izpusti, da ptuje popase, tak mora s tem, kar naj boljšega ima na svojem polju ali vinogradu, po ceni škode za to poverniti.“ II. Moz. 22, 5. — 4. Tisti, ki mejnike prestavijo in si tako po krivici nekoliko ptuje zemlje prilastijo. Ko bi vsak dobro vedel, kako da je to velik greh, bi tega gotovo nikdar ne

storil. — Tako je že v stari zavezi ta greh ostro prepovedan bil, ker že v Mojzesovih bukvah beremo te besede: „Ne prestavi mejnikov svojega bližnjega, ktere so postavili prvi ljudje v tvoji lastini.“ V. Moz. 19, 14. — „Ne prestopi starih mejnikov, ktere so tvoji očetje postavili.“ Prip. 22, 28. — 5. Tisti, ki se po krivici zavolj vsake male reči, ktere bi lahko med seboj v prijaznosti poravnali, pri gosposki tožijo, samo toliko, da svojega bližnjega v škodo spravijo. Za svojo dobro pravico se vsak človek slobodno potegne. Tudi pri gosposki si slobodno pravice poišče, če se reč drugače poravnati ne dá. Pa samo takrat je greh, kadar človek dobro vé, da nima prav, pa se vendar toži in pravda, samo da bližnjega v škodo in stroške spravi. Zadnjič še le vidi in spozna, kako nespameten je bil, ker se je tožiti začel. Prepovedane so tedaj v sedmi zapovedi vse krivične in nepotrebne tožbe, ki bližnjega v škodo spravijo; prepovedano je pa tudi vsako drugo poškodovanje na njegovem blagu in premoženju, že na eno ali drugo vižo, ali pa na njegovih pravicah. —

Zoper sedmo zapoved se tudi pregrešijo: 1. Tisti rokodelci ali najemniki, kteri predrago rajtajo, ali kteri cel dan dobro in zvesto ne delajo, kakor so najeti, ali če se kakega dela podstopijo, ki ga prav ne znajo, in tako blago spridijo, ali če od tega, kar se jim v delo da, kaj na skrivnem zadržijo za sebe, in nazaj ne dajo, kar so v roke dobili. — Šivarji, čevljarji, tkavci, mlinarji se pogosto pregrešijo zoper sedmo božjo zapoved. — 2. Tisti kupci, kteri a) svoje blago predrago prodajajo in prevelik dobiček iščejo. Če človek primeren pošten dobiček išče, to je prav in ni greh; zakaj od dobička živeti mora. Ali prevelik dobiček pri kupčijah iskati, to je goljfiya, to je greh. b) Tisti kupci, ki imajo krivično mero ali vago. Pregovor pravi: „Mera in vaga v nebesa pomaga.“ To je res, če je pravična. Če je pa krivična, pa v pekel vleče. Krivično blago nikoli dobrega ne stori. — Sam Bog je že v stari zavezi tako govoril: „Ti ne smeš dvojne vage ali mere, večje ali manjše v svoji hiši imeti, ampak moraš pravo in pravično vago, enako in pravično mero imeti. Zakaj tisti, ki to dela, je pred Gospodom gnusoba.“ V. Moz. 25, 13. c) Tisti kupci, ki staro, slabo, obležano blago za novo, za dobro prodajo in ga še hvalijo zraven, da le koga opravijo. — 3. Tisti podložni, kteri svoji gosposki, duhovski ali deželski, štibre ali drugih davkov, kar jih imajo, o pravem času in zvesto ne

odrajtajo. Rim. 13, 7. — 4. Tisti dolžniki, ki posojenih dnarjev, ali obresti od dnarjev, nikoli o pravem času ne plačajo, ali kadar tega brez tožbe storiti nočejo. Za dobroto, da eden drugemu v kaki potrebi dnarja posodi, pa mnogoteri to ima, da se mora potem za lastne dnarje toževati, kadar jih nazaj imeti hoče. Prav lepo je in keršansko dobro delo, če svojemu bližnjemu v potrebi dnarja posodiš. Ti pa, kateri dnarje na posojilo vzameš, bodi hvaležen zato; ali dolžnost je tvoja, da imaš skerb zato, da pa tudi svoj dolg plačaš, kakor si obljubil, ali da obresti o pravem času odrajtuješ. Sveto pismo pravi: „Posodi svojemu bližnjemu ob času njegove potrebe, poverni pa tudi ob času svojemu bližnjemu tebi posojeno. Izpolni besedo in zvesto ž njimi ravnaj, in ti boš vsaki čas najdel, kar ti je treba.“ Sir. 29, 7. — Zoper sedmo zapoved se tudi pregrešijo odertniki, to so tisti, kateri pri posojevanju dnarjev večje obresti tirjajo, kakor je po deželskih postavah pripuščeno. Odertija je velik greh. Bog je tisto že skoz Mojzesa prepovedal bil. Tisti, ki mora dnarje na posojilo vzeti, je že tako zadosti ubog, če pa še visoke obresti od njega tirjaš, tako na znanje daš, da si neusmiljenega serca in da ga popolnoma izsleči hočeš. Previsoke obresti jemati je krivičen dnar, je smerten greh, ki se poprej ne odpusti, dokler se krivica ne popravi. — Vse to je tedaj v sedmi zapovedi prepovedano.

II. Kaj je pa v sedmi zapovedi zapovedano? V sedmi zapovedi je zapovedano: Vsakemu svoje pustiti, pri miru pustiti, kar tvoje ni, dati, kar komur gré, in storiti, kar si komu storiti dolžen, ukradeno blago poverniti in storjeno škodo popraviti. Le po pravici ravnati, in pošteno živeti! Krivičnega blaga se pa varovati! Kaj tudi krivično blago, krivičen dnar pomaga? Sploh pregovor pravi: „Krivično blago dobrega ne stori.“ Krivično blago sreče nima. „En krivičen krajcar devet pravičnih požré.“ Še pri tem ne boš žegna imel, kar si pošteno pridobiš, če si pa po drugi strani po kriviči pomagaš. To nam poterdi tudi sv. Vincenc Fer., ki pravi: „Če si ti taužent goldinarjev pošteno pridobiš, pa samo enega po krivici imaš, ti bo samo ta edini krivični goldinar vse druge spridil; kakor se od enega gnilega jabelka vse druge zdrave spridijo in konec vzamejo.“ Krivično blago nima žegna, nima obstanka. Krivično blago ne pride do tretjega rodú; včasi še do drugega né. Kaj torej pomaga, če še

toljko imaš in po krivici skoz tatvino, goljfijo ali odertijo vkup spraviš: če pa zraven tega težko vest imaš, ki zmirom priča zoper tebe! Človek, ki krivično blago ima, ne more resnično srečen biti; že na tem svetu né. On ne more pravega, čistega veselja okusiti; ker ga vest peče in grize, in mu pokoja ne dá. Ali če tudi svojo vest popolnoma zaduši, enkrat se bo zbudila in ga začela strašno gristi, kader še za pokoro morebiti prepozno bo. Krivičnike že Bog na tem svetu večkrat kaznuje, na unem svetu jih pa čaka tajista strašna ječa, iz ktere ne pridejo, dokler svojega dolga do zadnega vinarja ne poplačajo. Mat. 5, 26. Mnogoteri tat, goljuf, krivičnik misli: Kaj če tudi krivično blago imam; nič ne dé. Zdaj ga bom užival, dokler sem še zdrav. Kader pa z meno enkrat h koncu gre: se bom pa tega greha spovedal, in Bog mi ga bo odpustil. O ljubi moj! kako se ti močno motiš! Poslušaj, kaj ti jaz na tvoje besede odgovorim. Ti nimaš nobenega pisma od Boga, da boš enkrat še priložnosti imel, se čisto spovedati in se spokoriti. Koliko jih brez spovedi pomerje, katerim Bog te gnade ne podeli, se čisto spovedati, ker so morebiti v življenji to gnado tolikokrat zaničevali. Pa zdaj mene posebno dobro poslušaj, kar ti povedal bom. Če tudi k spovedi greš in se čisto obtožiš svojih grehov, če vse razodeneš spovedniku, kar kolj si bližnemu krivice storil, če pa po spovedi krivice ne popraviš, krivični dnar nazaj ne daš, če škode ne poplačaš, in ne popraviš, kar si pregrešil: tvoja spoved je bila prazna, Bog ti tvojih grehov odpustil ni, ampak skoz tako spoved si le eno stopinjo bližej pekla storil. Sv. Avguštin pravi: „Brez povračila ni nobene odveze.“ Ko bi tudi k takemu spovedniku prišel, da bi ti sveto odvezo dali, tega pa ne bi naložili, da storjeno krivico popraviti imaš: ti vendar ta odveza nič ne pomaga, ko bi ti stokrat tako odvezo dobil. Taka odveza je kakor kvitenga, ktere Bog podpisal ni. Sv. Antonin pravi: „Kdor ptuje, krivično blago ima, in bi lahko to krivično blago nazaj dal in škodo povernil, pa tega vendar ne stori, tudi odpuščanja pri Bogu ne dobi, naj bi se še toliko pokoril; naj moli, naj se posti, naj milošno deli, vse to mu nič ne pomaga.“ Ja, „ko bi ti krivičnik toliko solz prelil, pravi sv. Avguštin, kakor so jih vsi spokorniki skupaj prelili, in jih še prelili bodo; če pa svoje kri-

vice ne popraviš, odpuščanja tvojih grehov nimaš upati.“ Vsak krivičen krajcar, za ktereга veš, moraš nazaj dati in storjeno škodo do zadnega vinarja poplačati, poprej tudi misliti ne smeš, da bi ti Bog tvoje grehe odpustil! Kaj ne, ljubi moj kristjan! to se ti težko in skoraj nemogoče zde! Jaz tudi pravim, da je popolnom povračilo težka reč. Ali vender moraš to storiti, če svoje duše pogubiti nočeš! Boljše ti je, če tudi celo svoje premoženje razdeliš, da storjeno krivico popraviš na tem svetu, kakor pa, da bi ti na unem svetu veržen bil v tajisto ječo, od ktere pravi Kristus, da ne boš prišel iz nje, dokler svojega dolga do zadnega vinarja ne poplačaš. Mat. 5, 26. Vidiš, ljubi moj kristjan! kako potreba je, se krivičnega dnarja, ptujega blaga varovati, da se ti tega težavnega povračila ali pa večnega zaverženja enkrat bati ne bó! Ljubi moji poslušavci! nauk od povračila ptujega blaga je bolj imeniten, kakor si vi morebiti mislite. Veliko je tako slepih kristjanov, ki od povračila krivičnega blaga nič ne véjo. Če komu kako škodo ali krivico storijo, pa k spovedi pridejo in se tega greha obtožijo, krivice pa vender ne popravijo, taka spoved je prazna, in odpuščanja grehov nisi dobil. Zatorej vas še hočem ob kratkem podučiti, kar vam je od povračila ptujega blaga potrebno vedeti. Če je kdo kaj ukradel, kaj goljfal, svojemu bližnemu kako škodo storil, ali kako plačilo zaderžal: Kdo mora tukaj poverniti? Ravno tajisti, kateri je kradel, kateri je goljfal ali svojega bližnega na ktero drugo vižo poškodoval. Če jih je pa pri kaki tatvini več bilo skupej, mora vsak toliko poverniti, kolikor na njega pride. Če bi pa nekteri ne hotli poverniti, morajo pa njihovi tovarši toliko več poverniti. Tukaj je eden za vse in vsi za enega. Če je pa tajisti že umerl, ki je svojemu bližnemu škodo storil; kdo pa potem mora škodo poverniti? Tajisti jo mora poverniti, ki je krivično blago poerbal. Zakaj tudi erbi do krivičnega, ptujega blaga nobene pravice nimajo; ampak nazaj se mora odrajtati, kjer se je vzelo. — Koliko se pa mora poverniti? Toliko, kolikor je kdo komu vzel, pa tudi vsa škoda, ktera se mu je skoz to zgodila. Post: Če kdo svojemu bližnemu 100 gold. vkrade, pa jih celih pet let ne poverne: je treba plačati 125 fl. itd. Ali če se je kaka druga reč vzela, se mora ravno ta reč nazaj dati, dobra in nepoškodovana, kakor je poprej bila; če pa te reči

več ni, se mora ravno toliko v dnarjih ali v kaki reči dati, kolikor se je skoz to zgubo škode zgodilo. Komu se mora poverniti? Tajistemu, kteremu se je krivica ali škoda zgodila. Če je pa tajisti že umerl, se mora pa njegovim erbom poverniti. Kaj pa je takrat storiti, kader se ne vé za tajistega, kteremu se je kaj vzelo, pa tudi ne za njegove erbe? Takrat se mora pa skerbno pozvedavati po tajistem, kteremu je škodo storil. Če ga pa vender po nobeni viži ne more zvedeti, takrat pa naj spovednika za svet vpraša; oni mu bodo povedali, kaj storiti ima. Kdor pa, namesto, da bi tajistemu povernil, katerega je poškodoval, le nekoliko uboga-imé da, ali pa za kako sveto mašo, tajisti še skoz to nič ne poverne storjene skode, dokler se to lahko zgodi. Taka mилоšna pa tudi pred Bogom nič ne velja. Kdaj se pa mora poverniti? Poverniti se mora hitro, kakor je mogoče. Ja berž ko berž. Pa za to se mora skerbeti, da bo mogoče. Če pa ni mogoče, na enkrat celo škodo poverniti, se mora pa počasi po malem poverniti, dokler je vsa škoda poplačana. Tukaj se je treba praznih izgovorov varovati; da bi kdo rekel: jaz ne morem jaz nimam kaj, da bi povernil. Če nimaš, pa skerbi zato, da boš imel, delaj pridno, da si pošteno prislužiš toliko, da boš zamogel škodo poverniti; ako pa ne moreš poverniti na nobeno vižo, moli za oškodovanega.

S k l e p.

Ljubi moj kristjan! če tudi vidiš, da dandanašnji ljudje veliko krivice, škode eden drugemu delajo, in krivično premoženje si spravljajo in si iz tega nobene vesti ne delajo: bodi vendar ti pravičen in pošten; ne omadežuj svojega serca skoz krivično blago. Živi rajši v naj veči revšini in pomajnkanju, kakor pa da bi po krivici in goljufiji obogatel in dobro se redil. Pravičnega, poštenega in brumnega človeka še Bog nikoli zapustil ni in ne bo. Boljši je čista vest in pošteno serce, kakor polne skrinje zlata in srebra, ki se je po krivici spravilo. — Če si pa komu kako krivico ali škodo storil, o ne mudi se, ne odlagaj, jo hitro poverniti, kakor ti je mogoče, da ti Bog ta greh odpustil bo. Misli na besede sv. pisma, ki pravijo: da krivičniki nebeškega kraljestva posedli ne bodo. Amen.